

РОМАШКА

Тема номера:
Економічне виховання
дошкільників

ПОДАТКОВА АБЕТКА

**Отримав гроші –
Заплатив податок:
В усьому світі
Є такий порядок.**

**Гадаю одним із рецептів додатку
Є праця, порядність і сплата податку.
У нас люди, як бджілки, такі ж працюючі,
За це нас цінують у цілому світі.**

**Бюджет країни – гаманець,
Всі гроші він збирає
І, як цілюще джерело,
Державу напуває.**

**Щоб надходили податки,
Є державна установа,
Що слідкує за порядком
Вона зветься – податкова.**

**Податки – закон!
Їх потрібно платити!
Це знати повинні дорослі і діти.
З біблійних часів
Цей закон і донині:
Одержав прибуток –
Віддай десятину!**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Чао-де Тетяна
Євгенівна, головний
редактор, завідувач
ДНЗ № 9

Дьяконова Вікторія
Вікторівна, заступник
головного редактора,
вихователь-методист

Доценко Оксана
Володимирівна,
вчитель-логопед

Круглов Роман
Андрійович,
адміністратор web-сайту
ДНЗ № 9

Яценко Людмила
Петрівна, практичний
психолог

***Копіювання та
відтворення матеріалів
журналу та будь-якої їх
частини за згодою
редакційної колегії.***

Можна довго сперечатись: потрібна економічна освіта дошкільникам чи ні? Але поки дорослі розмірковують над цим питанням, діти ще до школи вже знають такі поняття, як бюджет, доходи та витрати, гроші, банки, податки, ціни тощо. Вони ходять з батьками в магазин, виступають у ролі покупців, набувають економічної компетентності. А дивлячись телевизор, добре розуміють слово «реклама».

Найчастіше системою економічного виховання в дошкільному навчальному закладі охоплюють дітей з чотирьох років, використовуючи при цьому ігрові прийоми. Заняття з економіки виховують у дітей ощадливість, економність, бережливе ставлення до власних речей тощо. При цьому важливо, щоб дошкільники усвідомлювали себе не тільки членами сім'ї, а і суспільства, маленькими громадянами своєї держави.

Одним із пріоритетних завдань на поточний навчальний рік колектив ДНЗ № 9 «Ромашка» обрав економічне виховання дошкільників. Різноманітні форми роботи з дітьми з економіки дають позитивні результати.

Зараз перед Вами журнал, номер якого присвячений темі виховання у дітей економічної свідомості. Тож запрошуємо Вас познайомитись з його матеріалами.

Офіційний відділ

Тетяна ЧАО-ДЕ

Основи економічної культури, як складова пізнавального розвитку дитини.....3

Актуальні питання

Вікторія ДЬЯКОНОВА

Економічне виховання дітей старшого дошкільного віку.....5

Сторінка практичного психолога

Людмила ЯЦЕНКО

Чи потрібні дитині кишенькові гроші?....11

Інтегроване навчання

Світлана ОБАДІНА

Конспект інтегрованого заняття на тему: «Електроенергія. Звідки вона береться та як її заощадити?».....14

Сторінка вчителя-логопеда

Оксана ДОЦЕНКО

Економічне виховання в родині.....16

Сторінка вчителя-дефектолога

Ірина ЗУБРИЦЬКА

Чому потрібно берегти книгу та іграшки.....18

Економіка

Марина ПАВЛОВА

Як економно використовувати воду вдома?.....22

Економічне виховання

Тетяна ГОРДІСЕНКО

Економічне виховання дітей молодшої групи.....24

Світ гри

Тамара ГАВРИЛОВА

Формування економічної досвідченості дошкільників засобами гри.....26

Економічне виховання

Ірина ІВАНОВА

Заняття в молодшій групі з економічного виховання «Грошові одиниці країн світу. Що таке гроші?».....29

Економіка

Ганна КОЛОСОВА

Сюжетно-рольові ігри - як економічне виховання дітей в дитячому садочку.....31

Економічне виховання

Ганна САЛІЙ

Бесіда на тему: «Звідки до нас прийшли гроші».....33

Економічна освіта

Людмила ПЕРЕКАТОВА

Соціально-економічна освіта та виховання добрих почуттів у дітей.....34

Ігрова діяльність

Любов КУЗЬМИНСЬКА

Навчасмо дітей економіці засобами дидактичних ігор.....35

Ранній вік

Лідія ВАСЕЧКІНА

Пошуково-ігрова діяльність дітей - один із засобів економічного виховання.....37

Економічне виховання

Олена СТЕПАНЕНКО

Заняття з економіки «Гроші».....40

Сторінка для батьків

Тетяна СПІВАК

Сімейна економіка.....41

Музична сторінка

Анастасія КОТЕЛЬНИКОВА

Музично-дидактична гра «Крамниця музичних іграшок» для дітей середнього та старшого дошкільного віку.....45

Основи економічної культури, як складова пізнавального розвитку дитини

Тетяна ЧАО-ДЕ, завідувач ДНЗ № 9 «Ромашка»

Економічні зміни в суспільстві ставлять перед педагогами дошкільної освіти задачу формування передумов економічної освіти, опанування дітьми економічних знань і практичних умінь у доступній формі. Старші дошкільники вже здатні засвоїти елементарні економічні поняття та категорії. Вихователі ДНЗ № 9 «Ромашка» Димитровської міської ради щодо навчання дітей основам економічної культури звернулись до Програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля». Пропонуємо пригадати основні її положення в цьому питанні.

Вікові можливості дитини

Діти старшого дошкільного віку знайомі з назвами різних професій, але не зовсім точно усвідомлюють значення кожної з них; наприклад, недостатньо розуміють роботу менеджера, хоч це слово уже є у словниковому запасі.

Діти розуміють призначення торгових закладів, стараються бути економними та ощадливими, але усвідомити правила економічної діяльності їм ще важко. Більшість дошкільників не знає, як поводитися з грошми, як їх витратити економно.

Діти осмислюють пов'язані з економікою риси: бережливість, ощадливість, працьовитість; починають формуватися навички раціональних дій. У дітей розвинені навички економного витрачання і використання матеріалів, бережливе ставлення до речей, іграшок, посібників.

Освітні завдання

Формувати у дітей основи економічної культури.

Вчити долати труднощі та життєві негаразди; виховувати наполегливість, компетентність.

Формувати уявлення про товари й товарно-грошові відносини. Давати поняття, що таке товар, мета його існування, можливість його придбання. Вчити класифікувати товари.

Формувати етичне поведіння в торгових залах, виконувати роль покупця.

Ознайомлювати з поняттям «ціна»; вчити порівнювати ціни: дешево – дорого.

Давати змогу зрозуміти, що за гроші купують товари, грошима оплачують послуги.

Розповідати дітям про мету реклами, джерела рекламування товарів і види реклами; вчити рекламувати товар.

Розширювати знання про раціональне використання залишків продуктів харчування (з хліба можна виготовити грінки; крихти дати пташкам; з картоплі – картопляники: кістки віддати собакам; залишки від чаю використати як добриво для кімнатних рослин).

Створювати ситуації для закріплення знань про правила економного використання електроенергії деякими приладами (холодильник, праска, телевізор, лампочка), збереження тепла, ощадливого використання електроенергії, води, газу заощаджує кошти сім'ї. Виховувати ощадливість. Уміння співвідносити свої бажання з можливостями. Вчити виокремлювати першочергові потреби, власні та потреби сім'ї, розуміти відмінність між словами «хочу» й «треба».

Формувати уяву про культуру ділових стосунків. Уточнювати й розширювати знання дітей про одяг, взуття, зачіску ділової людини. Виховувати охайність.

Вчити оцінювати вчинки людей, давати характеристику їхнім діям. Формувати розуміння вироблених правил, знати, що їх потрібно дотримувати, що є вчинки, за які люди несуть покарання у вигляді штрафу.

Розкривати роль комп'ютеризації у веденні господарства. Дати елементарні уявлення про калькулятор. Підводити до висновку, що таке економіка, для чого вона потрібна.

Показники компетентності дитини:

- знає назви підприємств, особливості їх функціонування;
- має уявлення про товарно-грошові відносини, вміє здійснити покупку, класифікує товар;
- знає, для чого існують банки; професії людей, які працюють у банківській справі;
- уміє раціонально використовувати залишки продуктів харчування;
- знає і намагається економно використовувати електроенергію, воду, газ;
- вміє відокремлювати першочергові потреби сім'ї;
- розуміє доконечну потребу в дотриманні встановлених правил;
- знає, що комп'ютер та калькулятор допомагають у веденні сімейного господарства.

Приклад дорослої людини у вихованні в дитини економічних знань дуже важливий. Тому в ДНЗ № 9 «Ромашка» проводяться Тижні економічних знань, Тижні енергозбереження тощо. Під час їх проведення участь беруть усі учасники навчально-виховного процесу, як дорослі, так і діти. Можна багато розповідати про ощадливість і не досягти певної мети, а можна наочно вимкнути зайве світло, перевірити надійність крану, утеплити вікна, а під час цих процесів пояснити дітям свої дії. І результат не завадить себе очікувати. Бажано залучити до цього і художнє слово, і літературні твори, і розгляд ілюстрацій на задану тему, і малювання, і перегляд відео - роликів з економічного виховання, і виготовлення заборонених знаків щодо попередження бережливого ставлення до природних ресурсів, і використання сюжетно-рольових ігор. Кожен вихователь в педагогічному арсеналі має безліч прийомів, щоб розвинути в дітях економічні здібності. Запити сьогодення орієнтують педагогів на системність щодо спрямованої активної роботи з формування економічної компетентності дошкільника. Тож побажаємо нашим спеціалістам успіху та творчості у вихованні в дітей основ економічної культури.

Економічне виховання дітей старшого дошкільного віку**Вікторія ДЬЯКОНОВА, вихователь-методист**

Дошкільник і економіка – поняття зовсім не сумні, скажите ви... Гроші, супермаркет, реклама, чек.... Стикаються з цими словами наші діти? Тому знайомство малюка з економікою треба розпочинати якомога раніше, щоб дитина була готова до сучасного життя. Пропоную вашій увазі цікавий матеріал для розвитку економічного виховання дітей старшого дошкільного віку.

Завдання:

1. Ознайомити дітей з правилами поведінки у різних ситуаціях, пов'язаних з економічними відносинами.
2. Спонукати дітей змінювати свою діяльність залежно від зміни умов і вимог.
3. Вчити контролювати себе та узгоджувати свої дії з діями інших людей.

Налагодженню контакту:

1. Сприяє сформованість базових особистісних якостей (самостійність, працелюбність, розсудливість, відповідальність).
2. Наявність вольових якостей (цілеспрямованість, наполегливість, рішучість, ініціативність, самовладання).
3. Інтелектуальні здібності дитини.

Завдання вихователів:

1. Забезпечувати психологічну та соціальну адаптацію старших дошкільників до нових умов життя.
2. Виховувати такі особистісні якості дошкільнят, що так пов'язані з економічною діяльністю (працьовитість, ощадливість, бережливість, раціональність).
3. Формувати навички і звички, пов'язані із загальною вихованістю дітей та такі, що мають економічну основу (вчасно вимикати світло й економити воду, дотримуватися чистоти і порядку в приміщенні, утримувати в порядку власний одяг, взуття, іграшки, книжки тощо).
4. Розвивати творчі здібності та логічне мислення дітей.

Спеціально-організовані заняття:

- Інтегровані: логіко-математичний розвиток + мовленнєвий розвиток + художньо-

естетичний розвиток; пізнавальний розвиток + фізичний розвиток + мовленнєвий розвиток.

- Комбіновані.

- Ігрові.

- Сюжетно-ігрові тощо.

А також під час спостереження, трудової діяльності, дидактичних, сюжетно-рольових, рухливих ігор.

Реклама по телебаченню, купівля, продаж, розподіл сімейного бюджету – далеко не повний перелік того, з чим доводиться зустрічатися дитині щодня. Можливо, саме тому економічні процеси та поняття приваблюють малюків, і свої перші елементарні знання вони здобувають самостійно: з бесід з однолітками, перегляд телепередач, зі спостережень за батьками.

На нашу думку, доцільним є нестільки засвоєння відірваних від реального життя сучасного дошкільника економічних знань, скільки забезпечення первинного економічного досвіду, формування якого починається тоді, коли дитина виконує самостійні дії, будує взаємодію з іншими суб'єктами соціальної дійсності і вже на цій основі засвоює певні знання та вміння.

Отже, сформований первинний економічний досвід вказує на компетентність дитини в економічній галузі життєдіяльності. Що досвідченіша дитина, то легше їй орієнтуватися у повсякденному житті, стикаючись з елементами економічних відносин, проживаючи ситуації, що склалися та виконуючи різноманітні соціально-економічні ролі.

Освітня робота здійснюється за розділами, до яких включено певні поняття:

1. Наші потреби.
2. Праця – багатство народу.
3. Ресурси, природні ресурси, блага.
4. Купівля, гроші, товар.
5. Ми – господарі.

Ігрові вправи

«У мене з'явилася скарбничка»

Мета: розширити уявлення дітей про доходи і витрати: допомогти зрозуміти суть понять «заощадження», «накопичення». Виховувати бажання збирати гроші, щоб робити подарунки близьким.

«Чарівна крамниця»

Мета: розширити уявлення про те, що в житті важливі не тільки товари і послуги – найголовніше значення мають етичні цінності, які не можна ні купити, ні продати: їх можна тільки виховати.

Матеріал: табличка з назвою крамниці «Чарівні покупки»; полиці, на яких розкладені гарно оформлені медальки «Щастя», «Здоров'я», «Чуйність», «Доброта», «Вічливість» тощо.

Зміст: педагог знайомить дітей з правилами гри і з тим, що продається в чарівній крамниці. Дитині, для того щоб купити обрану медальку, треба пригадати випадок із свого життя, із життя членів родини або епізоди з улюблених казок, мультиків, які б відповідали назві. Під час гри вихователь акцентує увагу дітей на етичних моментах, нагадуючи їм про добрі вчинки в групі, в дитячому садку.

«У нас вдома телефон»

Мета: розширити уявлення дітей про роль різних видів телефонів у житті сім'ї та суспільства. Звернути увагу на їхні переваги і недоліки. У зв'язку з цим формувати відповідне серйозне ставлення до користування телефоном.

Матеріал: загадки, ігрові та справжні телефони (стаціонарний телефон, мобільний телефон); картинки із зображенням телефона-автомата в місті; описи ігрових ситуацій в конвертах.

Зміст: гра «Добре – погано».

Дівчатка кажуть, що телефон – це добре: можна викликати лікаря, міліцію, пожежних, поговорити з мамою, друзями.

Хлопчики кажуть, що телефон – це погано: іноді будить уночі, відволікає від цікавих справ; довга розмова – це витрата часу (вже не пограєшся) і грошей (доводиться багато платити і мама вже не зможе купити щось приємне для сім'ї).

Описи різних ситуацій із запитаннями:

1. Який телефон використовували звірі у вірші-казці К.Чуковського?

2. Захворіла бабуса. Слід терміново викликати лікаря. Телефон відключили (вчасно не встигли заплатити) або він несправний (вчасно не викликали майстра). Що робити?

3. Тато купив квитки в цирк та затримався на роботі. Він дуже квапився додому та забув мобільний телефон на робочому столі. Як татові швидше подзвонити додому, запросити всіх прийти на виставу?

Наприкінці рекомендуємо виробити певні правила поведінки з телефоном: не розмовляти довго, дотримуватися етикету, не забувати сплатувати за телефон.

«Тиха гра»

Мета: закріпити уявлення про те, скільки клопотів має матуся по дому. Уточнити, яку роботу вона повинна виконувати щодня. Звернути увагу дітей на те, що допомогти мамі можна різними способами: не розкидати своїх речей, допомогти принести посуд, а також не заважати, не відволікати маму від справ, тихенько гратися. Виховувати любов й пошану до мам.

Казка й економіка

«Хто ким працює»

Мета: на прикладі казкових героїв закріпити й розширити уявлення про професії. Виховувати бажання пізнавати різноманітний світ професій, пошану до людини – трудівника.

«Хто і як працює»

Мета: розширити уявлення про те, що в казці герої по різному здобувають багатство: одні трудяться, а інші прагнуть деколи непорядними справами отримати великі гроші. Виховувати повагу та прихильність до добрих і працелюбних героїв казок.

Матеріал: казкові герої: Попелюшка, Буратіно, Кріт, Кіт у чоботях, Кривенька качечка, Золота рибка тощо.

«Послуги і товари»

Мета: закріпити відомості про те, що таке послуги і товари, показати, що вони зустрічаються не тільки в реальному житті, але й казках. Виховувати пошану до будь-якої праці.

Матеріал: предметні, сюжетні картинки із зображенням праці – виготовлення товарів чи надання послуг – у казках: Червона Шапочка несе кошик із пірижками, художник Тюбик малює картини, Кнопочка варить варення, лікар Айболить лікує, дідусь ловить неводом рибу, листоноша Печкін розносить листи; таблиці «Товари», «Послуги».

«Кому яку справу відкрити»

Мета: підвести дитину до розуміння того, що краще працює той, хто любить свою професію, схильний до неї, береться за свою справу. Виховувати серйозне ставлення до вибору професії.

«Вінегрет»

Мета: формувати вміння підкорятися чітким правилам гри, розвивати творчий підхід до виконання завдань. Забезпечувати дітям радість від процесу творчості й досягнутого результату (склали першу казку). Розвивати логіку, художню уяву.

Матеріал: схема з малюнком – «Колобок»

Хто?	Колобок
З ким?	Їжачок
Де?	На узліссі
Коли?	Узимку
Що роблять?	Шукають друзів
Для чого?	Подружитися і пережити зиму!

Наприклад, «Колобок зустрічається з їжачком. Вони граються на узліссі. Але взимку їм стало холодно й голодно. Вони вирушили на пошуки друзів. Для того, щоб подружитися і пережити зиму! Вони зустріли....(Закінчення казки у всіх дітей різне).

Я і планета Земля

«Бюро добрих послуг»

Мета: показати дітям, що навколо живе багато добрих людей, які можуть допомогти їм – спілкуватися, гратися, планувати свої справи та здійснювати їх. Виховувати впевненість в своїх силах, уміння й бажання звертатися по допомогу.

«Подорожуємо світом»

Мета: на основі казок розширити своє уявлення про різні країни. Розповісти, що в кожній країні люди розмовляють своєю мовою, мають власний герб, одяг, свою улюблену їжу. Виховувати допитливість та пошану до всіх країн планети Земля.

Матеріал: карта світу, прапори 10 країн, копії валюти різних країн; казкові герої.

«Космонавти»

Мета: задовольнити потреби мрійників, охочих вирушити в інші світи. Навчити бути сміливими. Розширити уявлення дітей проте, що польоти в космос – це не проста розвага. Вони приносять величезну користь усім землянам: допомагають прогнозувати погоду, завдяки їм здійснюють наукові відкриття.

Економічна зарядка

- Лисичка-сестричка спекла торт для друзів. Вона розрізала його на шість частин. Одна частина залишилася. Скільки гостей запросила господиня?

- Запасла горіхів білка

Повний віз, повний віз

Купував горіхи в білки

Увесь ліс, увесь ліс.

Зайчик – побігачик прибігав

Горішки у лапочку купував,

А лисичка хвостиком крутила

І в хустинку ласощів прикупила.

Причвалав ведмідь: «Пих-пих»,

Накупив горіхів міх.

Скільки покупців прийшло до білочки?

- Наф-Наф побудував міцні хатинки для всіх героїв казки «Рукавичка». Скільки хатинок вийшло?

- Ти, та я, та ми з тобою. Скільки нас усього?

- У п'яти малят п'ять пар рукавичок. Скільки всього рукавичок у дітей?

- Чотири хлопчика і одна дівчинка зліпили по одному сніговику. Скільки морквин для носа й вуглинок для очей принесла їм вихователька?

- Матуся дала Ігорю на купівлю машинки 6 гривень. Хлопчик на розпродажі купив іграшку за 4 гривні. Скільки гривень принесе Ігор мамі?

Економічні ситуації

- Родина готується до ювелею бабусі. Назви, які мають відбутися витрати. Яка твоя участь? А які прибутки від цього свята?

- Тато пропонує зробити вибір – піти тільки в одну з трьох крамниць: «Іграшки», «Спорттовари», «Зоомагазин». Що обереш ти? Чому?

- Дідусь розбив окуляри. Він не може читати. Що робити?

- Дівчинка загубила ляльку під час прогулянки. Як їй допомогти?

- Один хлопчик каже про себе: «Я впав у калюжу, зате...» Допоможи йому закінчити речення.

- У комірчині перегоріла лампочка. Тато тільки ввечері повернеться з роботи, знайти банку з полуничним варенням треба терміново. Якими будуть твої дії?

- Батьки тільки завтра одержать зарплатню. А дівчинка вередує бо саме зараз бажає цукерок. Що ти їй порадиш?

- Якби в тебе була скатертина-самобранка, чим би ти її наповнив за допомогою чарівної палички: 1 – цукерками, 2 – ласощами для бідних, 3 – ліками й лікувальними травами для старих і хворих людей? Поясни свій вибір.

- Тобі наснився сон: ти опинився в «Казці про рибака й рибку». Що ж ти попросиш, якщо станеш старим? А щоб ти сам попросив у золотої рибки?

- Тобі відомо, яким активним, завзятим є Кіт у чоботях. А як би він зміг допомогти

Сестричці Оленці, Гидкому каченяті, Снігурочці?

- Одного разу Буратіно почув, як на лавці, сумно зіщулившись, плаче Білосніжка. «Що з тобою сталося?» - спитав він. «Мені ніхто не зможе допомогти», - відповіла дівчинка. Як допомогти Білосніжці?

- Козенята обирали подарунок матусі – козі. Їм сподобалися дві коробки з однаковими цукерками. Одна з коробок була яскравою, гарною, з бантиком. Але коштувала вона дорожче за непоказну коробку з такими самими цукерками. Яку коробку куплять козенята, чому?

- Одна дівчинка каже хлопчикові: «Я дам тобі помалювати фломастерами, а ти дай мені свій велосипед покататись». Але хлопчик не погодився. Чому цей обмін був не потрібний?

- Мама попросила Катрусю полити квіти. Катруся загралася й забула. Мама прийшла ввечері й засмутилася. Як учинить Катрусю – продовжуватиме гратися, промовчить і почекає, поки квіти полле мама, чи збігає по воду, полле квіти і вибачиться?

- Уявіть собі, що на один лише деньочок завітала лінь в садочок. Що, малята, станеться в групі цього дня?

- Одного дня Іванко залишився вдома сам. Спочатку він дуже боявся. А потім став малювати свій страх, співати веселі пісеньки й танцювати. А що зробив би ти на місці Іванка?

- Уся сім'я вирушила за покупками до крамниці. Купили новий телевізор, мамі – шубу, доньці – ляльку. Повернулися додому, а там виключили світло за несплату. Що потрібно було зробити раніше?

- Одного разу діти, ідучи на екскурсію, побачили жебрака. Він сидів навпочіпки, а перед ним стояла тарілка з дрібними грошима. Катруся подарувала жебракові своє яблуко, Петрик – цукерку, Настя сказала «Добрідень!». А ось Миколка зневажливо відвернувся. Чий вчинок тобі найбільш сподобався? А як учинив би ти?

- Разом із друзями з дитячого садка ви приїхали до сиріт у дитячий будинок і побачили там дітей різних рас: китайців, африканців, а також українців. До кого ви підійдете із своїми подарунками?

- Карлсон привіз Малюкові варення, Цибуліно – піццу й лазанью, а Попелюшці смачний соус. Якою українською їжею ви пригостите своїх улюблених героїв?

- До працівника «Бюро добрих послуг» звернувся громадянин. Він загубив адресу друга, а чуже місто знає погано. Які дані має повідомити цей громадянин?

- Поблизу твого будинка є дві школи. До першої збираються йти двоє твоїх друзів, до другої ніхто з твоїх друзів не піде. До якої школи підеш ти? Поясни свій вибір.

- Чи є справжніми друзями Кіт Леопольд і миші, Том і Джері, тварини з казки «Рукавичка», Лисичка і Журавель, Котик і Півник? Так чи ні? Поясни.

Дидактичні ігри

«Я вмію сам»

Мета: звернути увагу кожної дитини на те, як добре бути самостійним. Націлити дошкільника на подальший розвиток самостійності.

«Зламана іграшка»

Мета: підкреслити, що всі іграшки купити неможливо, тому необхідно любити й берегти ті, що вже є. Підводити дитину до розуміння того, що іграшку треба лікувати.

Матеріал: зламані іграшки, інвентар, за допомогою якого можна організувати «Іграшкову лікарню»: клей, ножиці, маленький цвях, молоток тощо.

Зміст: запитання до дітей: «У хлопчика зламалися його улюблені іграшки. Що робити? Як допомогти?»

- Викинути всі поламані іграшки?

- Віднести в темну комору, нехай собі там лежать?

- Гратися з поламаними іграшками?

- Попросити батьків відремонтувати їх?

- Подарувати іншим дітям?

- Попросити маму й тата купити нові?

- Організувати «Іграшкову лікарню» і разом з дорослими «полікувати» поламані іграшки?

«Сімейні доходи і витрати»

Мета: закріпити, розширити знання дітей про сімейні доходи і витрати. Особливу увагу звернути на невеликі, але цінні доходи

пенсіонерів, студентів, дітей. Виховувати тактовне ставлення одне до одного незалежно від рівня доходів, а також вдумливе ставлення до витрат, ощадливість.

«Чарівне люстерко»

Мета: навчити дітей знаходити правильний вихід із різних ситуацій. Закріплювати знання про професії, ціни, рекламу, товари та послуги. Виховувати обачність, бажання брати активну участь у розв'язанні суперечливих питань.

Матеріал: казкове люстерко, ілюстрації різних випадків із казок, записи різноманітної музики – сумної, веселої, тривожної.

Зміст: вихователь показує дітям чарівне люстерко й нагадує, що воно каже тільки правду. «У казках, як і в реальному житті, трапляються різні випадки. Деколи герої не знають, як учинити правильно. Зараз я вам буду розповідати про різні ситуації, а ви допомагатимете знаходити вихід. Якщо ви зможете допомогти, то чарівне люстерко ввімкне веселу музику. Якщо ви відповісте неправильно, буде чути тривожну або сумну мелодію».

Перший випадок. Прийшла якомусь мачуха додому, а там такий безлад! Обід не готовий, посуд не вимито, город не полито. Попелюшка захворіла і лежить у ліжку. Стала мачуха і думає, кого ж вилаяти – хвору Попелюшку чи рідну дочку? Хто наведе лад у хаті?

Другий випадок. Ведмедиця з казки «Троє ведмедів» продавала на ринку мед. На зароблені гроші вона хотіла купити малини для свого ведмежати. А ведмідь із казки «Маша і ведмідь» якраз продав малину, щоб купити Маші липового меду. Покупців на ринку майже не було, торгівля йшла погано. Засумували продавці. Що потрібно зробити, щоб усі в цій ситуації залишилися задоволеними?

Третій випадок. Дід із бабою із казки «Солом'яний бичок» виростили яблука. Восени їх почали продавати по 2 гривні за кг. Узимку ціна дійшла до п'яти гривень але прийшли люті морози і покупці стали рідко ходити на ринок. А яблука почали замерзати. Що потрібно зробити дідові й бабі, щоб продати яблука та купити гостинців онуці?

Четвертий випадок. Герої казки «Рукавичка» проводять свої дні по-різному. Лисиця складає казки, ведмідь пече хліб, а кабан будує житло. Але трудівники взяли відпустку й поїхали відпочивати до моря. Що робити? Без чієї праці стало найважче? Який вихід із такого становища?

П'ятий випадок. Мишенята з казки «Колосок» почали, нарешті, трудитись, але по-різному. Перше мишеня за день зібрало 1 кошик горіхів, а друге за цей же час – аж два кошики. Чому так трапилося? Хто з двох заробив більше? Як навчити перше мишеня працювати більше?

Питання, творчі завдання

- Скільки «коштують» мамина домашня праця, сварка через дрібниці, образи, веселий настрій?
- Чи можуть твої речі, книжки, іграшки ображатися на тебе?
- Як організувати куточок загублених речей?
- Батьки відмовилися купити тобі нову іграшку. Як ти вчиниш?
- Чи ти хочеш, щоб на день народження тобі подарували щось конкретне. Чи нехай буде сюрприз?
- Чим відрізняється просте яєчко від золотого? Чому плакали дід і баба? Хто і чому найдобріший у казці «Курочка Ряба»?
- Чи можна назвати щедрими двох жадібних ведмежат, якщо вони все ж таки віддали майже весь сир лисиці?
- Чому Наф-Наф і Нуф-Нуф побудували собі німічні хатинки?
- У давнину, коли хотіли подякувати кому-небудь за добру справу, казали «Спаси вас Бог!» Пізніше цей вираз перетворився на коротке «спасибі!» У народі кажуть: «Свого спасибі не шкодує!» Кому з героїв казок ти хочеш сказати «спасибі»?
- Чи буває в Баби-Яги гарний настрій? Як перетворити її на Бабуську-Ягуську?
- Попелюшка і принц готуються до весілля. Кого вони обов'язково запросять на своє свято? А кому на весіллі не бути?
- Чому на землі багато професій? Скільки професій може опанувати людина? А чи

може трапитися так, що художник не вміє малювати, двірник не вміє підмітати, продавець не любить рахувати й зважувати товар?

- Чи трапляються з тобою такі моменти, коли батьки просять допомогти їм у прибиранні, а ти відмовляєшся, бо друзі кличуть тебе гратись або по телевізору показують цікавий мультфільм?

- Чи є люди, з якими не тільки дружити, але й знайомитися не варто? Які ознаки в поведінці таких людей насторожують?

- Чого ти не бажаєш нікому? Чому?

- Назви 4-5 способів, за допомогою яких ти можеш радувати свою сім'ю, виховательку, друзів.

- Які подарунки іноді одержують герої в казках? (килим-літак, пів-царства, скатертина-самобранка, горщик каші). Чи можна ці подарунки назвати доходом?

- Коли дружба допомагає? Чи буває так, що дружба іноді заважає?

- Скільки коштує добре слово?

- Який корисний винахід хотів би зробити ти? Що він принесе людям? Чи залишиш ти цим свій слід на Землі?

- Щоб ти хотів зробити для всього будинку, в якому живе багато людей?

- Чому так важливо вміти «вгадувати» настрій іншої людини?

- Як би ви відзначили День літньої людини?

- Чи хотіли б ви мати друга з іншої країни? З якої? Як почати здійснювати це бажання?

Щоб навчити дитину економити, подай приклад, ПОЧНИ З СЕБЕ!

Чи потрібні дитині кишенькові гроші?

Людмила ЯЦЕНКО, практичний психолог

Кишенькові гроші – гроші, що видаються дитині на її дрібні розходи. Доки в нашому суспільстві існують грошові відносини, необхідно привчати малечу до розумних витрат. Діти одержують такий досвід, щось купуючи й витрачаючи кишенькові гроші.

Вже 9-10-річним дітям дають гроші на сніданки, зошити, олівці та інше шкільне приладдя, на відвідання катка, театру, кіно тощо. Дитина сама планує свої витрати й вирішує, що важливіше купити, а від яких покупок варто утриматися. Батьки допомагають їй, уникаючи дріб'язкової опіки. А. С. Макаренко пише: «... потрібно так давати дітям гроші, щоб вони могли витрачати куди хочуть – юридично, а насправді, щоб на кожному кроці гальмували своє бажання. Тільки за таких умов кишенькові гроші принесуть користь.»

Не варто давати дітям гроші понад потреби. Зайві гроші в недосвідчених руках заважають вихованню скромності, бережливості й інших позитивних якостей.

В деяких сім'ях батьки дозволяють дітям мати скарбнички. Досвід показує, що скарбничка розвиває у дітей дух накопичення: прагнучи її наповнити, дитина починає економити, розмірковувати яким шляхом можна заробити гроші. І,

найголовніше, починає замислюватися про вигідне використання цих грошей.

Не варто рахувати кожен копійку, витрачену дитиною. Вона повинна знати, що до неї ставляться з довірою, що в розумному і можливому їй відмови не буде. Постійні обмеження розвивають у дитини підвищений інтерес до грошей, довіра цей інтерес гасить. Найголовніше – дитина повинна розуміти, що гроші здобуваються працею, і знати їм ціну.

Повчальним для дітей є приклад старших. Якщо діти бачать, що гроші, які заробили батько й мати, витрачаються на потреби всієї сім'ї, що кожен член родини думає не стільки про себе, скільки про інших, що витрати здійснюються продумано, цілеспрямовано, у них виробляється гальмування, про яке говорив А.С. Макаренко, й розвиваються хороші риси характеру.

Що робити, якщо ви хочете навчити дитину розумно ставитися до грошей?

Перед тим, як давати поради своїй дитині, чесно признайтеся собі: чи вмієте ви самі розумно розпоряджатися своїми фінансами. Якщо ні, то навчання поки що починати не варто. Якщо ви радите одне, а самі на практиці чините інше, то нічого хорошого не вийде.

Видавайте дитині певну суму коштів на деякий час. При цьому можна порадити, як ними краще розпорядитися. Одну частину на поточні витрати, другу – на майбутнє.

З'ясуйте, на якій підставі дитина отримує гроші: тільки тому, що вона член сім'ї, чи це пов'язано з її роботою, обов'язками по дому. В західній сімейній практиці, наприклад, розповсюджений другий варіант. Нам ближчий перший. В будь-якому випадку внесіть ясність, так як гіршим є третій варіант, коли дають гроші тому, що люблять, а потім вимагають за це винести сміттєве відро.

Чи варті дітям знати про сімейний бюджет?

В деяких сім'ях батьки прагнуть звільнити дітей від всіляких життєвих турбот і таким чином створити їм щасливе, безпечне дитинство. Батьки залишають дітей у невіданні стосовно матеріальних можливостей сім'ї й тієї повсякденної праці дорослих, яка забезпечує сімейне благополуччя. Діти не знають ціни грошам, стають непомірно вимогливими, егоїстичними, неспроможними переживати труднощі.

Тому доцільно залучати дітей до складання сімейного бюджету, до планування доходів і витрат. Яким буде в цьому місяці загальний заробіток, скільки доведеться сплатити за квартиру, за комунальні послуги, витратити на харчування, що придбати?

Готуючи дітей до життя, ми повинні поступово привчати їх жити за коштами, найкращим чином витрачати гроші, знати їм ціну, берегти трудову копійку.

Конспект інтегрованого заняття на тему: «Електроенергія. Звідки вона береться та як її заощадити?»

Світлана ОБАДІНА, вихователь

Процес глобальних позитивних змін у галузі видобування та використання енергії необхідно починати з дошкільного віку: з формування розуміння і свідомого ставлення до ціннісної енергії. Країна, в якій живуть сьогодні і житимуть завтра наші діти, на жаль, дуже сильно відчуває на собі ціну енергії. Інтегроване заняття «Електроенергія. Звідки вона береться та як її заощадити?» спрямоване на формування у дошкільників поняття «електроенергія», про значення енергетичних ресурсів в житті людини та шляхи її раціонального використання.

Програмовий зміст: дати уявлення дітям про електростанцію, яка є джерелом електроенергії та яка надходить до кожного міста, села, до кожного будинку по дротах; ознайомити з тим, що за допомогою електроенергії в помешкання подається тепло, світло; підвести до усвідомлення, чому потрібно берегти електроенергію; ознайомити дошкільників із заходами щодо енергозбереження; закріпити техніку малювання олівцями та користування пензликом та клеєм під час аплікації; розвивати мову, пам'ять, мислення, дрібну моторику руки під час образотворчої діяльності; виховувати ощадливість, бережливість, організованість.

Матеріал: комп'ютер, презентація до теми: «Електроенергія. Звідки вона береться та як її заощадити?», настільна лампа, електричні лампи: люмінесцентна, енергозберігаюча та лампа розжарення, електричний чайник, термос, паперові віконні рами на аркуші, білі смужки на «утеплення віконних рам», клей, пензлики, олівці, аркуші з намальованими формами ламп для розфарбування.

Хід

У групі світяться лампи. Вихователь на це звертає увагу.

- Діти, як ви вважаєте, чому лампочки світяться?

- Вони світяться, тому що ми включаємо вимикачі до лампочок потрапляє, по дротах, електричний струм. А він до нас приходить по дротах з електричної станції. Ось вона. (на комп'ютері картинка електростанції).

- Подивіться, яка вона велика. Саме тут виробляється електроенергія, а потім по

дротам, які знаходяться на стовпах, електричний струм потрапляє у міста та селища, в кожній будиночок. І усі люди можуть включати різні електричні прилади.

- Так навіщо нам потрібна електростанція? А які ми можемо увімкнути електричні прилади?

- Все ви правильно сказали. Молодці! А подивіться на цю картинку. Що хлопчик робить? (На картинці видно, як хлопчик увімкнув: телевизор, хоча сидить у навушниках та слухає магнітофон, усі лампи, які є, хоча на вулиці день і світить сонечко)

- Діти, як ви вважаєте, чи можна ось так робити?

- Так не можна робити. Якби усі люди увімкнули свої електроприлади: праски, телевізори, магнітофони, чайники, пічки, комп'ютери, пральні машини, лампи, холодильники..., то тоді сталася би аварія на електростанції і ми би з вами залишилися без електрики. Що можна порадити цьому хлопчику? (вимкнути лампи, бо на дворі світить сонечко, вимкнути телевізор бо слухає магнітофон або навпаки – дивитися телевізор і вимкнути магнітофон).

- Молодці, діти. Я вважаю, що хлопчик прислухається до наших порад.

- Діти, а ще, щоб не сталася аварія на електростанції, треба нам самим якось економити електроенергію. По-перше, треба замінити лампи розжарення на люмінесцентні лампи.

- Люмінесцентні лампи світять яскравіше, а споживають електроенергії менше ніж лампи розжарення. Запам'ятайте це діти, і перевірте, щоб вдома у вас теж були такі електробережувальні лампи.

- Діти, а ви вдома п'єте чай. А як мами вам його готують? Так, вони нагрівають воду в електричному чайнику і заварюють чай. Але потім приходить татко з роботи, або ще і бабуся прийшла і усім треба знов нагрівати чайник. Діти, щоб багато разів не включати чайник – можна один раз його нагріти і воду гарячу залити у термос, і тоді вода буде довго гарячою. І ось ми знову можемо зекономити електроенергію.

- А ми з вами давайте поп'ємо чаю і потренуємо наші язички.

Артикуляційні вправи:

Набираємо в чайник води із струмка. **Вправа «Струмок».**

Хід виконання: губи в положенні «посмішка», зуби майже зімкнені. Кінчик язика впирається в нижні різці, бокові краї язика приподняті. Тривало вимовити звук «с»: «струм» повітря при цьому «стікає» по середині язика й вниз. Нарешті вода в чайнику закипіла. Пара з шумом виривається з-під кришки чайника.

Вправа «Чайник кипить»

Хід виконання: - припідняти лівий кутик рота й з шумом видихнути через нього повітря не менше 5 разів; - припідняти правий кутик рота й з шумом видихнути через нього повітря теж не менше 5 разів; - по чергово виконувати ці вправи під рахунок «один- два». Прибираємо чайник з вогню й запарюємо чай.

Вправа «запарити чай»

Хід виконання: Язик згорнути трубочкою й з силою видихати крізь неї повітря.

Вправа «Чашечка»

Хід виконання: рот широко розкрити. Язик в формі чашечки піднімається до верхніх зубів

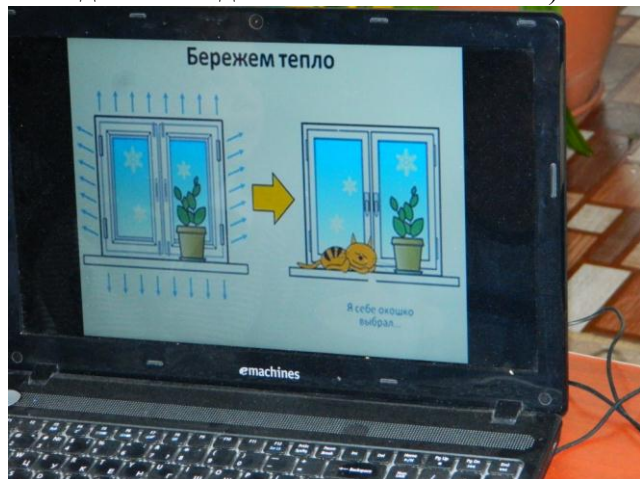
і затримується в такому положенні максимально довго. Нижня губа при цьому не допомагає. Бокові краї язичка - чашечки припідняті високо.

- Молодці, діти. Чаю напилися і ще дізналися, як економити електроенергію.

- Діти, а зверніть увагу на котика. Що він робить?

(вихователь звертає увагу дітей на картинку з двома вікнами.

На підвіконні одного вікна спить котик)

- А на першому вікні котик спить чи на другому?

- Діти, він спить на другому віконечку, тому що на першому вікні дує вітер і там холодно. А друге вікно добре утеплене і через нього вітер і холод не потрапляють в кімнату. Тому необхідно добре утеплювати вікна і не треба буде включати електрообігрівачі, цим ми знову зекономимо електрику.

- І звичайно, діти, коли ми кудись ідемо обов'язково треба вимкнути і лампи, і усі електричні прилади. Це необхідно, як для економії електроенергії, так і для безпеки,

щоб не сталося чогось лихого, коли вас не буде вдома.

- Діти, так про що ви сьогодні дізналися?

Нагадайте мені, як ми можемо зекономити електроенергію.

А щоб краще це запам'ятати, ми можемо це відобразити у своїх малюнках, але давайте спочатку виконаємо вправу для наших пальчиків.

- Діти виконують **вправи «Вкрути лампочку», «Лампочка засвітилася»**. Після вправ діти працюють за столами: старші діти «утеплюють вікна» (аплікація), а менші діти розфарбовують картинки лампочок).

Економічне виховання в родині

Оксана ДОЦЕНКО, вчитель-логопед

Як часто дитина вимовляє слова: «Я хочу!»? «Дуже часто», підтверджують батьки. Найчастіше це відбувається тоді, коли справа стосується розваг, солодощів, іграшок. Але отримати все миттєво можливо не завжди: іноді з етичних міркувань, іноді з причини тимчасового безгрошів'я. Тоді дитина може образитися, голосно кричати чи довго плакати.

Як правильно вчинити батькам в подібній ситуації; більше того – як це пов'язано з економікою?

Основи економічних знань діти отримують на спеціальних заняттях у дитячому садку. Мета занять з економіки – повідомлення дітям знань з області фінансових категорій, формування уявлень про товар, як результат і продукт людської праці, морально-трудова якості особистості, вміння оцінювати річ, як товар і як предмет людських відносин, знайомство з різними видами реклами, історією походження грошей і т. д.

На заняття діти «купують», «продають», «міняють», «працюють» - але все це лише гра, яка закріплює досвід, отриманий в сім'ї. Родина – реальне економічне середовище, в якому живе дитина, де вона постійно включається в життєві ситуації: стикається зі справжніми грошима, рекламою, ходить з батьками в магазин, бере участь в процесах купівлі-продажу і т. п.

Зрозуміло, що об'єднання двох форм економічного виховання: вдома і в дитячому садку, двох аспектів поведінки дітей – умовного і реального, може дати позитивний результат в області їх економічного виховання і розвитку.

Робота з економічного виховання дошкільнят неможлива без участі батьків, їхньої зацікавленості, розуміння важливості проблеми.

Особистий соціальний, а тим більше економічний, досвід дітей суттєво обмежений, тому завдання батьків – створити такі виховні ситуації, які сприяли б збагаченню морально-економічного досвіду, формуванню морально-економічних звичок.

Кілька практичних порад батькам, які прагнуть виховати соціально-адаптованих до сучасних економічних умов дітей:

Розповідайте дітям про свою роботу.

Діти не зможуть усвідомити зв'язок між працею і грошима, якщо не будуть знати, ким працюють їхні батьки, як заробляють засоби для існування. Робота повинна не тільки подобатися, вона повинна «годувати».

Не приховуйте від дітей своє матеріальне становище.

Дитині немає необхідності вникати у всі нонсенси сімейного бюджету, але вона повинна знати про матеріальне становище сім'ї; дитині потрібно пояснити, куди йдуть гроші, навчіть її порівнювати бажання з можливостями, миритися з деякими обмеженнями.

Не привчайте дітей до надмірностей.

Коли дитина мало не щодня отримує від Вас подарунки і ні в чому не знає відмови, вона дуже швидко звикає до цього, її запити зростають. Подумайте про майбутнє. Навчіть малюка обмежувати себе.

Формуйте у дітей розумні потреби.

Слухаючи дитячі «Я хочу!», частіше запитуйте: «А навіщо тобі це?». Діти повинні прагнути задовольнити свої потреби, в тому числі і матеріальні, (наприклад, покупки); разом з тим їм навіть корисно засмучуватися через неможливість здійснити своє бажання. Отримуючи все на першу вимогу, вони можуть перейти межу розумного.

Вчіть дітей ощадливості.

Не залишайте без уваги зіпсовані предмети, зламані іграшки, розірвані книги. Покажіть дитині, як їх можна полагодити.

Якщо малюк буде бачити вашу турботу про продовження терміну служби оточуючих його предметів, він навчиться берегти не тільки свої, але і чужі речі. Ваша байдужість призведе до зворотнього результату.

Допоможіть дітям усвідомити вартість речей.

З раннього віку діти повинні усвідомлювати вартість речей, якими користуються: іграшки, книги, одяг і т. д. Малюки не повинні звикати до того, що все, що ламається, автоматично замінюється новим. В кожній речі дитина повинна бачити цінність, яку хтось створив своєю працею, а батьки підкріпили її своєю роботою, тобто купили на зароблені гроші.

Економічні хвилинки

Шановні батьки!

Пограйте з дітьми в сюжетно – рольові ігри, наприклад в «Магазин».

Така гра відноситься до розряду найбільш легко організованих і зрозумілих дітям.

Відомо, що дитина легше всього засвоює нові знання в грі, а по мірі дорослішання для гри дитині потрібні партнери. Сама ж гра вже включає в себе не просто оперування предметами та іграшками, а передбачає розумову діяльність.

Під час гри в «магазин» у дитини утворюються і закріплюються зв'язки між товаром і грошима, необхідними для його придбання.

В якості грошей можна використовувати самостійно виготовлені або реальні дрібні гроші. «Товаром» можуть послужити будь-які домашні речі чи іграшки.

Під час гри:

- тренуйте навички лічби і математичні дії;
- продовжуйте вчити розв'язувати прості задачі на додавання і віднімання;
- закріплювати знання про вартість речей;
- активізуйте в мові дітей слова: товар, ціна, гроші, витрати, дорожче, дешевше, зарплатня, бюджет, вигода, інформація, продукція.

Економічний словничок

Пропонуємо до уваги батьків словник економічних термінів.

Мета: поповнити словник дітей новими словами, що позначають економічні явища, й вчити застосовувати їх на практиці.

Поняття, вказані нижче відносяться до тем, що вивчаються на заняттях з економіки: «Потреби», «Ресурси», «Професії», «Товар», «Гроші», «Бюджет», «Ринок».

Асортимент – набір різних видів продукції на підприємстві продукції, товарів (на складі, в магазині) або пропонованих послуг.

Бартер – прямий обмін товарів і послуг на інші без використання грошей.

Валюта – грошова одиниця будь -якої країни.

Гроші – універсальний і зручний засіб обміну. (товар – гроші – товар).

Дефіцит – нестача, брак чого - небудь.

Доходи – гроші, які отримала сім'я або окрема людина.

Заробітна плата – форма оплати праці найманих працівників, ціна роботи по виробництву товарів і послуг.

Витрати – кошти, вкладені в яку-небудь справу або у виробництво того або іншого товару.

Оптова торгівля – купівля та продаж засобів виробництва та продуктів споживання великими партіями з метою їх подальшого використання у виробничому процесі або для продажу.

Покупець – людина, який купує товар.

Споживання – використання чого-небудь для задоволення потреб.

Продавець – людина, яка продає різні товари.

Розпродаж – торгівля товарами сезонного попиту за зниженими цінами.

Витрати – гроші, які необхідно витратити на придбання потрібних товарів.

Реклама – цілеспрямований розподіл відомостей (інформації) про споживчих властивості товарів або послуги з метою їх продажу.

Ринок – обмін товарами та послугами між продавцем і покупцем, щоб кожен міг отримати бажане.

Товар – продукт праці, вироблений для продажу.

Ціна – грошове вираження вартості товарів або послуги.

Чому потрібно берегти книгу та іграшки

Ірина ЗУБРИЦЬКА, вчитель-дефектолог

З метою підготовки дітей старшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку до практичного життя виховуємо економне, бережливе ставлення до продуктів праці людей, до цінного джерела знань - книги. І чим раніше діти усвідомлять це, тим більше берегтимуть.

Заняття, які ми пропонуємо допоможуть старшим дошкільнятам зрозуміти, чому треба берегти книжки, не ламати та не псувати іграшки.

Книга – наш друг, бережіть її

Конспект заняття для дітей старшого дошкільного віку із ЗПР

Мета. Закріпити знання дітей про книгу та її значення у житті людини. Продовжувати формувати розуміння, що до книги треба ставитися бережливо. Формувати навички такого ставлення, уміння ремонтувати книжки. Виховувати інтерес та любов до книги.

Хід заняття:

Вчитель-дефектолог пропонує дітям відгадати загадки:

Дерево – не дерево,
А листи має,
Той буде мудрим,
Хто їх добре знає.

(Книжка)

Дуже я потрібна всім -
І дорослим, і малим.
Всіх я розуму учу,
А сама завжди мовчу.

(Книжка)

Так, діти, правильно це книжка.

Запитання до дітей:

Для чого потрібні книжки?

Назвіть, які книжки ви знаєте?

Які улюблені книжки?

Сьогодні ми відправимось до куточка «Бібліотека» в нашій групі. Там ви побачите багато книжок. Вони яскраві та гарні.

Але щоб книга прийшла до нас такою гарною, потрібно людям багатьох професій над нею попрацювати. Пише твори письменник, ілюструє, створює малюнки - художник, друкує – друкар.

Вчитель-дефектолог нагадує дітям, що для виготовлення книжки потрібен насамперед папір. Про це діти можуть

дізнатися з вірша Самуїла Маршака «**Що ми саджаєм, саджаючи ліс**».

Що ми саджаєм, саджаючи ліс?
Крила, щоб в небо літак нас поніс;

Парту і зошит,

І ручку, й пенал,

Книжку, лінійку, газету, журнал.

Що ми саджаєм, саджаючи ліс?

Пущу, де жив би і заєць, і лис;

Пущу, де в білки малята в дуплі

І дятли вистукують дріб на гіллі.

Вчитель-дефектолог. Діти, як ви вважаєте, чи подобається книгам бути в нашій групі? Бо, виявляється, не всюди книжки почувають себе добре. Ось послухайте одну сумну історію.

Не брудни книжки!

Це була чистенька книжка,

А тепер брудна вже стала.

Може киця, може мишка

Уночі її читала.

Чуєш, кицю, чуєш, мишко,

Не годиться так робити!

Як читати хочеш книжку,

Спершу лапки слід помити.

Запитання до дітей:

Чи зручно читати брудну книжку?

Чи зручно читати книжку, яка порвалася?

Що треба робити, щоб книжки жили довго?

Як ви розумієте вираз «берегти книжку»?

Два лікарі

Вели розмову два друзики:

— Я хочу лікувати книжки.

Візьму я клей, візьму папір,

І стану лікарем, повір.

— Я лікар теж — тобі скажу,

Та все роблю без клею.

Я просто книжку бережу,

Дружити вмію з нею.

Педагог разом з дітьми робить висновок, що потрібно бережливо та охайно ставитися до книжок. Не бруднити, не рвати, не малювати, не писати в книжці, не загинати сторінок. А якщо книжка порветься, потрібно вчасно її підклеїти.

Вчитель – дефектолог пропонує дітям відкрити свою «книжкову лікарню». Відібрати серед книжок групи ті, які потребують ремонту.

Діти разом з педагогом пригадують послідовність дій з ремонту книжки. Вчитель-дефектолог нагадує послідовність виконання роботи:

- відміряти паперову смужечку відповідної довжини з книгою;
- скласти аркуш навпіл;
- відрізати за лінією згину;
- акуратно наносити клей на смужку;

- приклеїти смужку до книжки рівно, притиснути її, залишки клею видалити серветкою.

Дітям нагадати ще раз, що матеріали треба використовувати економно.

Педагог разом з дітьми підраховують, скільки книжок відремонтували.

Запитання до дітей:

Чим корисна справа, яку ви зробили?

Що ми зберігаємо ремонтуючи книжки?

Дошкільнят підводять до висновку: книга – це ціннісне джерело знань, бережно користуючись нею, ми економимо працю людей та матеріали, заощадивши які, можна виготовити нову цікаву книжку.

Наші іграшки

Мета. Закріпити знання дітей про правила поводження з іграшками: бережливо ставитися до них. Учити виконувати дрібний ремонт іграшок, щоб і надалі можна було використовувати їх у грі. Виховувати у дітей бережливе ставлення як до власних іграшок, так і до іграшок, що в дитсадку, звичку до порядку.

Хід заняття:

Вчитель-дефектолог пропонує дітям відгадати загадки.

Накрутив Івась пружину - танцювала без упину.

І дзижчала, і крутилась. Як стомилась – зупинилась.

(Дзига)

Дерев'яні ці сестрички,

Мають одяг рукавички.

Але всіх в собі схова

Їх найбільшая сестра.

(Матрьошка)

Я в барлозі взимку спав,

Мед із вуликів збирав.

Бант на шию пов'язали,

І до іграшок поклали.

Відгадай, хто я такий?

(Плюшеве ведмежа)

Вчитель-дефектолог пропонує пригадати всі відгадки: дзига, матрьошка, плюшеве ведмежа. Підібрати узагальнююче слово до відповідей загадок.

(Діти відповідають: це іграшки.)

А які у вас є іграшки? Розкажіть про свою улюблену?

Робот

Є в Миколки робот —

Самі тобі дива,

Усе на світі робить

Розумна голова.

Він зовсім не ледачий,
Слухняний він такий
Розв'язує задачі,
Розкажує казки.
Лиш їсти ось не хоче,
Так я ж його люблю
І цілий день охоче
За нього це роблю.

А тепер послушайте розповідь про улюблену іграшку дівчинки Світлани.

Зайчик

Був у Світлани зайчик. Не живий, не справжній, але гарний. Сірий, вушка всередині рожеві, а хвостик – білий, пухнастий, дуже схожий на сніжинку. Свого зайчика Світлана любила. Годувала його супом, спати із собою клала й іншим дітям давала погратися.

Аж от ізносився зайчик. Спочатку хвостик у нього відірвався, потім вушко. Збилася та найжачилася шерсть.

Побачив зайчика Юрко й каже:

- Який поганий заєць!

Підійшла Галя й питає:

- Навіщо тобі такий старий та безхвостий?

Вітя радить:

- Викинь його!

А Наталка, Світланчина старша сестра, взяла голку з ниткою, пришила зайчикові хвостика, потім вухо, почистила його й сказала:

Хто давніх друзів у біді кидає, той і нових не матиме!

Віра Карасьова

Вчитель-дефектолог пропонує дітям відповісти на такі запитання:

Як ви гадаєте, чи добрі поради давали діти Світлані?

Як би ви вчинили з цією іграшкою?

Що зробила Наталка із зайчиком?

Чи ремонтували ви свої іграшки, коли вони ламалися?

Розповідь педагога.

Щоб зробити іграшку на фабриці, працює багато людей. Насамперед, потрібні різні матеріали: дерево, пластмаса, гума, метал, тканина та хутро тощо з яких будуть виготовляти нові іграшки. Художник-дизайнер придумає, який вигляд матиме майбутня іграшка. З тканини або з інших

матеріалів потрібно підготувати деталі іграшки за лекалами (зразками). Потім деталі потрібно зшити, набити штучною ватою, подрібленим паралоном або флізеліном.

Вчитель-дефектолог показує дітям зразки матеріалів, якими набивають м'які іграшки: штучна вата, подріблений паралон та флізелін.

Якщо потрібно іграшку ще вдягають, вкладають у коробки і відправляють до магазинів.

Виготовлення кожної іграшки потребує від дорослих копіткої праці, багато знань та вмінь. Тому їх треба берегти, не ламати, не кидати, вчасно ремонтувати, тримати у чистоті і завжди ставити на місце після гри.

Педагог пропонує дітям підійти до шафи з іграшками і вибрати поламані. Що з ними будемо робити? Викинути? Грати поламаними? Відремонтувати? (Діти відповідають: відремонтувати)

Вчитель-дефектолог пропонує дітям відкрити майстерню з ремонту іграшок (на столі поламані іграшки: дикий кабан з відірваним вухом, сенсорна іграшка – сонечко з відламаним стержнем для кілець, кілька машин з відламаними колесами та одна маленька машинка, яка розпалася на 3 деталі. Діти разом з педагогом розглядають іграшки, знаходять пошкодження і вирішують: їх треба відремонтувати, щоб ними можна було гратися.

Вчитель-дефектолог нагадує правила з техніки безпеки під час роботи з клеєм, ножицями, голкою.

Педагог пропонує дітям провести «День чистоти», підготувати іграшки для миття та одяг з ляльок для прання. Діти разом з педагогом миють гумові іграшки, перуть одяг для ляльок.

Після закінчення роботи педагог хвалить дітей за те, що вони сьогодні гарно попрацювали, відремонтували та помили іграшки. Таке бережливе ставлення до них в дитячому садку та вдома потрібне для продовження життя іграшок, для економії коштів в сімейному бюджеті (батьки не будуть витрачати гроші), ми економимо працю людей та матеріали, заощадивши які, можна виготовити нову гарну іграшку.

Діти з великим задоволенням гралися відремонтованими м'якими іграшками та машинками.

Як економно використовувати воду вдома?

Марина ПАВЛОВА, вихователь

«Ощадливість краще ніж багатство» - кажуть люди. І не дарма. З раннього віку діти споживають суспільні блага, але не завжди привчаються їх берегти: ламають гілки дерев, не вимикають світло вчасно, пчують книги, витрачають багато води. Пропоную вашій увазі заняття для дітей старшого дошкільного віку мета якого: закріпити знання про економне використання води, дати уявлення про те, як вона потрапляє к нам в будинки. Збагачувати знання про воду, її значення для всіх живих істот на Землі. Розвивати спостережливість, любов до природи.

Хід заняття:

Відома всім вам рідина,
Усі її вживають,
Буває хмаркою вона,
Сніжинкою буває
Буває як скло, буває тверда,
Звичайна, підкажіть ...(вода)

Гра «Де «живе» вода»

Діти показують ілюстрації де зустрічається вода... (річка, море, озера, струмки, колодязі).

Дослідницька робота з водою:

- а) нагріти воду спостерігати за паром. Звернути увагу, що вода може бути у вигляді пару.
- б) запропонувати дітям зафарбувати воду в різний колір.

Висновки: вода розчиняє сіль, цукор, фарби.

Бесіда. Чи можна уявити собі життя без води? Чому?

Перегляд ілюстрацій пустелі, засухи.

Бесіда про вплив води на життя живої природи.

Фіз. хвилинка

Наберемо з криниці (нахил тулуба в перед).

Чистої водиці, будем умиватися
(імітація вмивання)

Будем промовляти: - Водичко, водичко, умий дітям личка, рожеві та білі, мов яблучка спілі.

Хлюп, хлюп, (імітація миття рук, лиця, ніг).

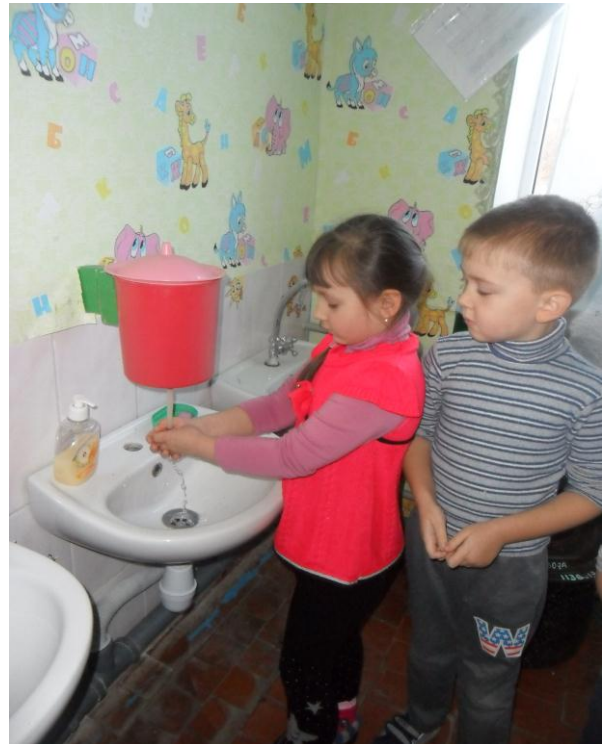
Хлюп, хлюп.

Бесіда.

Вода допомагає бути охайними, адже щодня ви відкриваєте кран і миєте руки, вмиваєтесь, чистите зуби, приймаєте душ. У воді мама пре брудний одяг. Та чи замислювались ви, малята, над тим, що вода може зникнути з крану. Уявіть, що нас тоді чекає – без води?

Руки будуть брудними. Всюди буде бруд. Засохнуть квіти. Треба буде шукати воду, її купувати. Так, воду треба берегти, не втрачати жодної крапельки. Як це робити?

Д/г: Як зберігати воду?

На правильну відповідь діти плескають долоні. На не правильну – кладуть на коліна.

- Коли я умиваюся відкриваю сильно кран.

- Я витрачаю води стільки, скільки забажаю.

- Я зачиняю щільно кран.

- Економити воду треба, бо батьки за неї платять гроші.

- Води на Землі багато, можна не турбуватись про економію.

- Коли бачу, що капає вода з крану, гукаю дорослих, щоб полагодили кран.

Вода не тільки чарівниця, вона ще й трудівниця. Як ви вважаєте, де, або ким працює вода...(відповіді дітей)

Показ ілюстрацій із зображенням електростанції, водяного млина, перевіз вантажа на баржах.

Вода, діти, дарує також відпочинок: можна купатись у воді, кататися на водних лижах, плавати на човнах.

У скарбниці нашого народу є дуже багато прислів'їв, приказок про воду.

Чиста вода, хворобі біда!

Закрути тугіше кран, щоб не витік океан!

Бережи воду, бо заблутиш вроду.

А я хочу, щоб ви запам'ятали ще прислів'я. «Не брудни криниці, адже схочеш напиться водиці!» Як ви розумієте значення цього прислів'я?

Економічне виховання дітей молодшої групи

Тетяна ГОРДІЄНКО, вихователь

Економічне виховання дітей дошкільного віку треба розпочати через сумісну діяльність вихователя і дітей. Вже з молодшого віку я приділяю увагу цій темі. У групі виготовлен куточок «Магазин», де діти грають у сюжетно-рольову гру з задоволенням.

Діти знайомляться з комп'ютером, грошима. Для формування навиків по економічному вихованню проводжу бесіди, розглядаємо малюнки по бережливому ставленню до води, тепла, світла.

Економічне бережливе ставлення до природних ресурсів, продуктів праці людей – важлива вимога сучасного життя.

Форми роботи в економічній освіті – заняття, екскурсії у природу, до підприємств міста, розгляд картин, дидактичні ігри, бесіди, сюжетно-рольові ігри, читання художньої літератури, художня праця, розваги, малювання, конструювання, робота на комп'ютері.

Бесіди про бережливе ставлення до природи раціональне використання природних ресурсів «Чисте повітря», «Чарівна вода - всім потрібна», «Природа – наш друг».

Головною категорією економічного виховання – є праця. Діти виявляють інтерес до праці дорослих, допомагають їм, наслідують приклад, намагаються самостійно працювати. При ознайомленні з працею дорослих у дітей формується розвиток економічного мислення: «Професії моїх батьків», «Що таке гроші», «Заощаджуємо світло і воду».

До вашої уваги пропоную заняття «Подорож до магазину».

Хід

(Чути, що хтось стукає у двері)

Вихователь. Хто це стукає до нас? Наш знайомий листоноша – кожен день у той же час.

Листоноша. Так, це я. Справді, я. Знову вам приніс листа.

(Вітається з дітьми, передає вихователеві листа).

Вихователь. Дякуємо Вам за нього. А хто нам прислав цього листа, і що тут написано, ми зараз довідаємося.

Діти цей лист від Зайчика. Він запрошує нас на свій день народження. А що нам потрібно зробити, щоб привітати Зайчика? Що дарують на день народження. Де купують подарунки? За що купують подарунки?

Те, що купується і продається, називається товаром. Це продукти харчування, меблі, й іграшки, і книги. Ось погляньте, у мене в руках українські гроші.

(Показує збільшені зображення гривень різного номіналу: одну, дві, п'ять.) Хто знає, як вони називаються? Правильно, у нас в Україні гроші називають гривнями.

(Діти розглядають зразки)

За ці гроші ми з вами зможемо купити подарунки для Зайчика.

(Вихователь роздає дітям іграшкові гроші вартістю в одну гривню. Зауважує, що крамниця знаходиться далеко від дитячого садка, пропонує малятам назвати вид транспорту, на якому вони будуть туди їхати).

Лічилкою обирають водія. Гра «Правила поведінки у транспорті»:

- купити квиток у контролера і сісти на вільне місце
- розмовляти тихо, спокійно, щоб не заважати іншим пасажиром
- не розмовляти з водієм під час руху

- поступатися місцем людям похилого віку, інвалідам
- не виставляти руку у відчинене вікно
- не псувати сидіння.

(Діти сідають в автобус)

Вихователь. Щоб нам було весело їхати, пограймо в гру «Так буває чи ні?».

Приїхали!

Зупинка «Крамниця».

(Підходять до крамниці, але вона зачинена на обідню перерву.

Вихователь пропонує зачекати і відпочити – пограти у гру «Зайчик сіренький сидить».

Вихователь. Час уже відчиняти крамницю. Пригадайте правила поведінки в крамниці.

Продавець. (дитина). Добридень, заходьте, будь ласка. Вибирайте собі те, що вам подобається. Може вам щось запропонувати?

Вихователь. Бачите, діти, який великий вибір товарів у крамниці. На кожному з них позначена ціна. Хто не знає, що обрати, зверніться до продавця.

(Діти обирають подарунок для Зайчика, стають у чергу, за допомогою вихователя

купують товар, відраховуючи гривні за ціною товару.

Подякувавши продавцеві сідають в автобус).
Вихователь. Ось і наша зупинка «Дитячий садок».

Давайте подивимось які гарні подарунки ви купили Зайчику на день народження!

Що ми з вами купили? Коли ці іграшки знаходилися в крамниці, як вони називалися? Так, вони були товаром. Нехай тепер кожен розкаже та покаже, що він купив.

Мовна гра «Яку іграшку придбали у магазині?»

Вихователь. Я також купила подарунок нашому імениннику, це повітряна кулька. І зараз ми всі разом йдемо вітати Зайчика з днем народження.

Ця тема дуже актуальна і важлива у наш час, тому у подальшій своїй роботі плануємо приділяти значну увагу економічному вихованню дітей.

Формування економічної досвідченості дошкільників засобами гри

Тамара ГАВРИЛОВА, вихователь

Джерело бажання вчитися - в самому характері дитячої розумової праці, в емоційному забарвленні думки, в інтелектуальних переживаннях.

Василь Сухомлинський

Життя кожної дитини безпосередньо пов'язане з економікою. В ранньому віці вона має потреби в їжі, одязі, житлі, іграшках, книжках. З віком потреби ці стають дедалі різноманітніші, і ми все частіше чуємо від малят слово "хочу". Але чи в змозі дорослі задовольнити всі потреби дитини? Звичайно, ні. Це часто викликає протест і обурення малюків, бо вони ще не можуть зрозуміти, що життя підпорядковане різним економічним законам.

Цілком зрозуміло, що чим раніше ми розпочнемо економічну освіту дітей, тим усвідомленішими, раціональнішими та розумнішими будуть їхні дії та вчинки. Ознайомлюючи дітей з основами економіки, ми допомагаємо їм збагнути багато життєвих істин: чому дорослі мають працювати, чому діти повинні допомагати батькам (прибирати, готувати їжу і т.д.), чому треба бути осядливими і що означає це слово.

Економічна освіта має здійснюватися систематизовано, тільки тоді вона дасть позитивні результати. Тому починати цей процес треба в дошкільному закладі, поступово розширюючи та поглиблюючи його в початковій та середній школі.

Надзвичайно важливе значення для цілісного розвитку дітей має гра. В ігровій діяльності розвиваються мовлення й мислення кожної дитини, формуються її почуття й сприймання світу, збагачується емоційна сфера.

Саме у грі діти наслідують форми суспільних відносин людей, поступово опановують моральні норми й починають керуватися ними у своїх стосунках з дорослими й іншими дітьми. Через гру дошкільники освоюють та пізнають світ. Вона є тим механізмом, що перетворює зовнішні вимоги соціального середовища на власні потреби дитини.

Однією з найбільш ефективних форм роботи з дітьми в сфері економічного виховання є економічні ігри. Вони сприяють закріпленню й розширенню знань про економічну сферу діяльності дорослих, виробленню елементарних практичних навичок у сфері економічних відносин.

Окрім завдань загальної цільової спрямованості ці ігри розвивають психічні процеси, інтелект дитини, удосконалюють особистісні якості, створюють передумови для психологічної підготовленості та залучення до економічної сфери діяльності.

Прагнучи розширити уявлення дітей про життя в сучасному суспільстві та допомогти вихованцям розібратися в сутності економічних відносин пропонуємо дітям дидактичні, сюжетно-рольові ігри, бесіди економічної спрямованості, де використовуються рішення різноманітних ситуацій з повсякденного життя, уривків казок і т.д. Це все дає змогу зробити економіку зрозумілою для дітей. Опановуючи їх, діти ознайомлюються зі світом речей, людей, природи.

Вони дізнаються про те, що таке професія, праця, товар, гроші. Здійснюючи багато дій в іграх і вправах, дитина закріплює важливі соціально-економічні знання в цікавій для себе формі.

Ці ігри дають змогу зробити економіку зрозумілою для дошкільників, забезпечують органічне практичне входження дітей в економічні відносини.

ГРА «РОЗКЛАДІТЬ ТОВАР»

Мета: вчити дітей класифікувати предмети за спільними ознаками; закріплювати знання малят про різновиди торгових об'єктів.

ХІД ГРИ

Перед дитиною розкладають кілька картинок із зображенням предметів, що можуть бути товаром у різних крамницях.

Завдання 1

Розкласти картинки на групи, в яких предмети поєднано за спільним призначенням. Дати назви крамницям, які можуть взяти для продажу даний товар, наприклад: «Молоко», «Хліб», «Іграшки», «Одяг» тощо.

Завдання 2

Згруповуючи картинки, не потрібно диференціювати предмети за спільними ознаками, а запропонувати свої варіанти їх сполучення. Наприклад, «Гастроном», «Дитячий світ», «М'ясо — молоко», «Садовина та городина» тощо.

ГРА «МИ—ХУДОЖНИКИ»

Мета: закріпити знання дітей про рекламу; розвивати у них естетичні почуття й художній смак; учити встановлювати взаємозв'язок між рекламою та успіхом у торговельних стосунках «продавець — покупець».

ХІД ГРИ

Кожному учасникові гри, «художнику-оформлювачу» (їх може бути 2-3), дається завдання — зробити рекламу своїй крамниці. Решта дітей оцінюють роботу тих, хто грається, наприкінці визначають переможців.

Варіант 1

Кожен учасник гри одержує певну кількість кольорових силуетів різних предметів, які можуть бути товаром крамниць певного виду («Іграшки», «Квіти», «Хліб», «Молоко» тощо).

Варіант 2

Із загальної кількості силуетів необхідно вибрати тільки ті, які потрібні для складання реклами «своєї» крамниці.

ГРА «ЧИЯ ПРАЦЯ Є ВАЖЛИВІШОЮ?»

Мета: закріпити знання дітей про джерела грошових прибутків; вчити диференціювати види трудової діяльності людини відповідно до їхньої цільової спрямованості.

ХІД ГРИ

Дитині пропонується декілька картинок із зображенням різних дій дорослих людей:

чоловік спить; лікар слухає хворого; продавець обслуговує покупця; жінка пере білизну; чоловік копає яму для саджання дерева і т.д..

Завдання 1

Згрупувати ті картинки, на яких зображені дії, що пояснюються як суспільно корисна праця та оплачуються (лікар слухає пацієнта, продавець відпускає товар покупцеві).

Завдання 2

Згрупувати ті картинки, на яких зображені дії людини, які мають подвійну функцію. Наприклад, жінка пере білизну — це може бути і мама, і працівниця пральні; чоловік копає землю — це може бути і тато, і садівник.

ГРА «ДЕ КРАЩЕ ВІДПОЧИТИ?»

Мета: формувати вміння дітей диференціювати об'єкти сфери обслуговування за їх призначенням (дитсадок, школа, бібліотека, їдальня, ательє, кінотеатр, парк, аптека, поліклініка тощо). Закріпити знання про працю людей різних професій. Розвивати етику економічних стосунків. Виховувати повагу і шану до людей різних професій.

Кожен самостійно повинен підібрати картинки. Сюжетні картинки, на яких зображено об'єкти сфери обслуговування, трудові дії людей різних професій, обладнання, інструменти.

ХІД ГРИ

Діти до сюжетних картин повинні підібрати предметні картинки, скласти розповідь.

ГРА «БУДЬ ОБЕРЕЖНИМ»

Мета: вчити дітей діяти в екстремальних ситуаціях, у небезпечних для життя умовах. Вміти оцінювати позитивні та негативні вчинки своїх товаришів та свої власні. Викликати бажання турбуватися про своє здоров'я та здоров'я своїх однолітків. Виховувати почуття взаємодопомоги, чуйності, сміливості, співчуття.

Ігрове поле складається з єдиної сюжетної картини, через яке проходить чарівна стежина з різнокольорових кружечків (червоний, чорний, жовтий, синій...). Ігровий кубик з числовим позначенням (сюжетних картинок із зображенням позитивних екстремальних ситуацій. Фішки для гравців).

ХІД ГРИ.

У грі беруть участь від 2 до 6 учасників. За допомогою кубика або лічилки гравці встановлюють чергу. Гравці виставляють свої фішки на старті (початок чарівної стежини), і згідно поставленої черги кидають кубик і пересувають свої фішки на кількість кружечків, що відповідає числу, яке випало на кубику. Якщо фішка гравця зупинилась на пожежній машині, де зображено небезпечну для життя екстремальну ситуацію, то потрібно знайти сюжетну картинку з позитивною ситуацією і накласти її на першу картинку. Якщо фішка зупинилась на жовтому кружечку, дитина повинна пересунути свою фішку на один кружечок вперед. Якщо фішка зупинилася на червоному кружечку, гравець повинен назвати художній твір на пожежну тематику. Якщо фішка зупинилася на чорному кружечку, гравець пропускає хід. Якщо фішка зупинилася на синьому кружечку, гравець повертається на два кружечки назад. Виграє той, хто першим прийде до фінішу.

ГРА «ОЩАДЛИВІ І ЕКОНОМНІ»

Мета: розширити та уточнити знання дітей про гроші, їх призначення та використання. Виховувати ощадливість і економність.

Правила гри.

Кількість товару повинна відповідати кількості грошей. Купити товар можна лише тоді, коли загадаєш про нього загадку, прочитаєш вірш чи розповіси приказку або прислів'я.

ХІД ГРИ.

Дітям дають купюри. Вони ідуть до крамниці і купують товар згідно з правилами гри.

Поглибленню економічних знань дітей найліпше сприяють різні види ігор, що містять чітко визначену ціль, передбачають розподіл обов'язків між дітьми та спільну покрокову реалізацію мети. Такі ігри сприяють:

- усвідомленню суспільних відносин;
- формуванню економічного досвіду;

Навчають:

- планувати дії;
- передбачати можливі наслідки;

Розвивають:

- самоконтроль;
- вміння взаємодіяти та колективно мислити.

Система роботи з економічного виховання сприяє формуванню в кожній дитині економічного мислення, уміння орієнтуватись у нестандартних ситуаціях, проявляти ініціативу та самостійність, бути в майбутньому активними та свідомими учасниками соціально-економічних відносин. Набуття первинного економічного досвіду є підґрунтям для подальшого самостійного його збагачення.

**Заняття в молодшій групі з економічного виховання
«Грошові одиниці країн світу. Що таке гроші?»**

Ірина ІВАНОВА, вихователь

Економіка – це насамперед рішення двох питань:

- 1) звідки беруться кошти (це не обов'язково гроші)**
- 2) як їх використати.**

Економіка – це об'єднанні процеси, які людина використовує для забезпечення життя і задоволення своїх потреб.

Мета: познакомити дітей з навчаннями грошових одиниць, розвивати інтерес пізнавати економіку, формувати економічний кругозір, виховувати етичні та ділові ознаки (працелюбність, розрахунок, чесність, щирість тощо).

Попередня робота: проведення бесіди на теми «Яким буває товар», «Гроші», «Як поводитися в магазині». Похід з батьками до магазину. Проведення сюжетно-рольових ігор «Продавець - покупець», «Магазин», «Аптека», «Банк».

Хід заняття:

Діти, яка зараз пора року? Згадайте яке свято ми нещодавно відзначали?

Я нагадаю вам, що наступив рік Мавпи. Подивіться, к нам у гості завітала червона мавпа. Діти привітайтесь з мавпою. Зверніть увагу, що у мавпочки в лапках? Як ви гадаєте, що може бути в цьому гаманці? А навіщо нам гроші?

Діти, згадаємо, якщо ви з батьками пішли до крамниці щось купувати, то мама або тато

бере з собою свій гаманець, кладе в нього гроші і обравши товар розраховується з продавцем грошима, бере товар та дякує продавцю.

Хто з вас знає, як називаються гроші в Україні?

Так, але в інших країнах інші гроші з іншою назвою.

Сьогодні я хочу вам розповісти, що гроші були не завжди.

Дуже давно в якості грошей вибирався рідкісний і цінний предмет. Грошима служили: бики, риба, хутра, морські раковини. Але все це треба було десь зберігати, воно псувалося з часом. І тоді на зміну цим грошам прийшли злитки металів: залізо, олово, золото, срібло.

Отже, найзручнішими грошима виявилися металеві гроші. Можна було карбувати монети будь-якої вартості. Але металеві монети важкі і незручні. І люди придумали вихід: здавати золото на зберігання в банк, а замість монет брали паперові розписки. Так і з'явилися гроші - паперові банкноти.

Фізкультурна хвилинка :

Буратіно потягнувся,
Раз нагнувся, два нагнувся.
Руки в сторони розвів,
Монетки, видно не вглядів.
Щоб монетки нам дістати
Треба на носочки встати.
З кущика дістати монетку,
Закопати у полі рідко.

А зараз, діти, я хочу вам показати деякі бумажні гроші різних країн. (Показ грошей – гривня, долар, євро)

Питання до дітей:
Якого вони кольору?
Що на них зображено?
Чим відрізняються один від одного?

Прислів'я та приказки про гроші:

- Гроші не пахнуть;
- Мова грошей зрозуміла всім народам;
- Не май сто рублів, а май сто друзів.

Вірші про гроші:

Знай купюри мити не можна,
Не пробачать тебе вони,
А зважся ти їх скрутити,
Можуть повік тебе забути.

Коли в будинку кран тече,
Він всі гроші забирає,
Говорять люди не с проста,
Течуть гроші, як вода.

Підсумок заняття:
Тож, як називаються гроші в Україні?
А які нові назви грошей інших країн ви почули?
Для чого людям потрібні гроші?

Гроші сімейного бюджету треба берегти, економити. Для цього бережіть свій одяг, взуття, книги та іграшки, щоб батькам не довелося часто купувати нове. А ще не треба просити купувати щось зайве, непотрібне.

Дидактична гра «Що можна купити за гроші?»

Хід. Вихователь називає різні слова, а діти передають м'яч по колу. Якщо звучить слово, яке означає те, що можна купити за гроші, м'яч передають до наступного гравця. Якщо названо щось, що за гроші купити не можна (повітря, сонце, здоров'я тощо) – він залишається в руках попереднього гравця.

Сюжетно-рольові ігри- як економічне виховання дітей в дитячому садочку

Ганна КОЛОСОВА, вихователь

Пошук оптимальних шляхів вирішення проблеми економічного виховання дошкільників привів до використання ігрових технологій. Серед різних видів ігор особливу значимість набувають сюжетно-рольові ігри економічної спрямованості. Для економічного виховання особливо важливо розвиваюче вплив сюжетно-рольових ігор: розвиток навичок поведінки у відповідності з правилами, співпереживання, вміння планувати, брати роль, співпрацювати, оцінювати ситуацію, бути терплячим, винахідливим, наполегливим. Сюжетно-рольова гра допомагає збагнути сенс трудової діяльності дорослих, точно виконуючи всі правила дії у відповідній обстановці.

Сюжетно-рольова гра: «Круїз»

Мета: закріпити в грі економічні поняття «бюджет», «економія», «вигода», «заробітна плата», «витрати», знання про природно-кліматичні зони (тропіки, пустеля, гори).

Продовжувати вчити виконувати ролі відповідно до сюжету, використовуючи атрибути і будівельний матеріал. Розвивати творчу уяву. Виховувати культуру мовного спілкування.

Короткий опис: на початку гри всі отримують деяку кількість грошей. Вибираються будівельники. Вони будують корабель за схемою і отримують зарплату. Вибирається команда корабля. Вихователь пропонує відправитися в круїз. Набирається група туристів, вихователь бере на себе роль керівника групи. На кораблі організовується буфет. На зупинках проводяться платні екскурсії, де екскурсоводи знайомлять з особливостями даної місцевості.

Сюжетно-рольова гра: «Магазин»

Мета: формувати вміння широко і творчо використовувати в грі отриманні знання про економічні поняття. Розвивати здатність спільно розгортати гру, погоджуючи власний ігровий задум з задумами одноліток.

Закріплювати вміння співвідносити товар з певною кількістю грошей. Виховувати культуру мовного спілкування.

Короткий опис: вихователь оголошує, що побудували новий магазин. Шофер привозить товар, покупці приходять до магазину і за гроші купують у продавців товар.

Також є ще багато ігор на тему економічне виховання дітей такі як: «Перукарня», «Лікарня», «Банк», «Поїздка в автобусі» і т.і.

Дитинство-це не тільки сама щаслива і безтурботна пора життя людини. Це період найбільш інтенсивного формування особистості, те що не склалося в дитячі роки вже не заповнити дорослій людині.

Бесіда на тему: «Звідки до нас прийшли гроші»

Ганна САЛІЙ, вихователь

Економічне виховання дошкільників – новий напрямок дошкільної педагогіки.

В наш час кожна сучасна людина повинна володіти діловими якостями. Ці вимоги суспільства зробили проблему економічного виховання актуальною вже в дошкільному віці.

Одним із завдань економічного виховання на сучасному етапі є формування основ економічної культури. Мета занять, бесід, ігор з економіки – формування інтереса до економічних явищ, а також розширення економічних понять та уявлень, які будуть основою для виховання таких якостей, як працелюбність, економність.

Мета бесіди: уточнення та формування уявлення дітей про гроші (паперові, металеві, валюта). Виховання правильного відношення до грошей, як до предмета життєвої необхідності.

У первісних людей не було грошей. А чим вони могли розплачуватися? Спочатку вони міняли товар на товар. Хто міняв рибу на яйця, хто м'ясо на шкуру. Але це було незручно. Адже, якщо мені потрібна шкура - скільки яєць я маю за неї віддати? 5, 10 або 100? Господар шкури хоче більше, а я хочу менше. Хто правий? Ось так сперечалися кожного разу. Навіть лаялися. І прийшли до висновку, що потрібні гроші. В одних грошима спочатку були тварини - у кого більше овець, корів, кіз, той і багатшим. Інші стали розплачуватися шкурками звірів (білок, зайців, кротів, куниць). Ті, хто жили біля моря, розплачувалися намистинками-перлинами або мушлями. Хто жив у горах - розплачувався камінчиками або скельцями. І тільки в десятому столітті з'явилися металеві гроші. У кожній країні є свої гроші: долар, марка, франк, гривня, рубль.

А зараз давайте всі разом повернемося з того часу у теперішній. Діти, щоб їхати в пасажирському транспорті, обов'язково потрібно купити квиток. Квитки продають у касах автовокзалу, аеропорту, порту, або у кондуктора автобуса, тролейбуса, трамвая.

Квиток - це плата за проїзд. Гроші, які ми платимо за квитки використовуються для купівлі нового транспорту, на його ремонт, на пальне, на виплату зарплати транспортникам. Ціна за квитки на різні види пасажирського транспорту різна. Вона залежить від ціни самого транспорту, від його швидкості, від кількості пального, яке використовує і від відстані, яку йому необхідно долати.

Літаки рухаються швидше, пального вони потребують більше і, відповідно, плата за квиток на літак вища. Потяг рухається повільніше, менше пального потребує, багато пасажирів перевозить одночасно тому плата за квиток менша. Нам часто доводиться користуватися послугами пасажирського транспорту, бувати серед людей. Нам необхідно навчитися правильно поводитися у громадських місцях, дотримуватися правил культурної поведінки.

Я сподіваюся, що ви не схожі на зайчика з вірша Ігоря Січовика, що їхав без квитка в трамваї.

Їде Зайчик у трамваї.

І довкола позирає.

Тут підходить їжачок

І говорить: _ Ваш квиток! -

Червоніє Зайчик густо

І дає листок ... капусти.

Пожував їжак листок

- Це, - говорить, - не квиток.

Доведеться вам зійти

І додому пішки йти.

Соціально-економічна освіта та виховання добрих почуттів у дітей

Людмила ПЕРЕКАТОВА, вихователь

Дитина – маленький дослідник, допитлива істота, її цікавить усе, з чим вона зустрічається. Тому у неї виникають численні запитання до дорослих. Обов'язкове щоденне спілкування дорослих з дитиною має стати нормою. Діти перебувають у реальних життєвих ситуаціях: праця дорослих, купівля продуктів та іграшок. Граючись, діти «працюють», щось «купають», «продають». Але у багатьох дошкільників відсутні елементарні економічні уявлення. Бесіди, розповіді, вправи, ситуації стосовно сімейних доходів і витрат, товарів і послуг, ставлення до речей сучасного і майбутнього, таких цінностей, як вода, хліб, допоможуть дітям зрозуміти:

- Що таке гроші?
- Як називають гроші нашої держави?
- Що необхідно взяти із собою ідучи на ринок купувати продукти?
- Чи слід економити воду, електрику, тепло, газ?

Будь-яка пізнавальна діяльність має поєднуватися з моральним, духовними формуваннями особистості. Проводячи заняття за темою «Від зернятка до булочки, або звідки хліб прийшов» можна провести бесіду на тему «Звідки хліб прийшов». Дидактичну вправу:

«Скільки людей працюють для того, щоб ми кожного ранку їли смачну булочку?» Трактористи, сівачи, комбайнери, водії, завідувачі складів, борошномели, пекарі, продавці, касири.

Обговорення прислів'я: «Хліб - усьому голова». Зробити висновок: з борошна можна виготовити багато смачних виробів: булочки, печиво, пиріжки, пряники... Вихована, культурна людина завжди обережно ставиться до хліба, поважаючи працю людей, які його виростили та випекли.

Навчити дитину цінувати якості людини – господаря, бути ощадливим,

контролювати свої потреби, допоможуть бесіда на тему «Сімейні витрати». Гра-вправа «Поїхав Іван на базар». Вихователь пояснює, що Івану слід купити два види товару: щось із їжі та іграшку, обов'язково спортивну.

Перед грою треба підготувати необхідні малюнки, наприклад, із зображенням продуктів (м'яса, бананів, капусти, картоплі, цукерок, торта, яблук, печива, кін дер-сюрпризу) та спорттоварів (футбольного м'яча, кеглів, велосипеда, тенісної ракетки). Покажіть картинки дітям. Що купить Іван? А що б купили ви? Чому? Чи буде задоволена матуся вашими покупками?

Продуктивна діяльність. Мама, тато і Червона Шапочка вирішили зробити бабусі подарунок. Але вони ніяк не домовляться, що краще купити. Червона Шапочка пропонує купити бабусі телевізор, мама – гарний посуд, а тато – мобільний телефон. Що необхідніше для бабусі? Чому ти так вважаєш? Зроби і ти подарунок для бабусі Червоної Шапочки – малюнок або ручний виріб.

Важливо щоб діти зрозуміли і зробили висновки: батьки не в змозі купити все те, що хочеться дитині. Є необхідні витрати (продукти харчування, одяг, взуття, житло, навчання...), гроші, що залишилися, можна витратити на розваги. В одних родинах грошей більше, в інших – менше. Але це не головне. Головне – мати дружну родину, відчувати, що всі в цій родині люблять і поважають один одного.

Навчаємо дітей економіці засобами дидактичних ігор

Любов КУЗЬМИНСЬКА, вихователь

Процес економічного виховання я реалізую через різні форми його організації. Це дає можливість проявити творчість, індивідуальність і, що особливо важливо, зробити процес пізнання цікавим і доступним для дітей. Головне - говорити з дитиною на доступній їй мові, тому я віддаю перевагу таким формам, як гра.

В дидактичних іграх «Ким бути?», «Обмін», «Сімейний бюджет», «Покупки» уточнюю і закріплюю уявлення дітей про світ економічних явищ. Діти набувають нові економічні знання, уміння та навички і вчаться реалізовувати їх у різних умовах і з різними об'єктами. Це підвищує міцність і усвідомленість засвоєних знань.

Пропоную міні-заняття для дітей середнього та старшого дошкільного віку з використанням дидактичних ігор на економічну тематику.

«Нові штанці для Півника»

Мета. Ознайомити дітей з економічними поняттями «гроші», «ціна». Називати грошовий знак України – гривню. Формувати вміння співвідносити товар з певною кількістю грошей. Активізувати уявлення дітей про характер праці продавця, майстрів ательє (закрійник, швачка). Розвивати просторове уявлення, почуття форми, кольору, художній смак. Розвивати пам'ять, мислення, кмітливість. Виховувати інтерес до світу економіки.

Хід заняття

Вихователь: Захотіла Курка-мати,
Півнику штанці придбати
Не купити, а пошити,
Щоб, пишаючись, носити.
Допоможемо, малята,
Для Курча штанці придбати?

Діти: так!

Вихователь: Довжину брюк виміряємо,
Та тканину обираємо!

Дидактична гра «Вимірювання довжини»

Мета: вправляти в вимірюванні довжини умовною міркою.

Хід гри: діти отримують умовну мірку (палички Кюїзенера) та вимірюють довжину шаблону штанців.

Вихователь. Йдемо всі ми на базар,
Там є будь-який товар.

Дидактична гра «Впізнай на дотик»

Мета: вчити малят розпізнавати різні види тканин на дотик, розвивати тактильні відчуття.

Хід гри: у кожної дитини є невеличкий клаптик тканини, треба обрати в магазині тканину такого ж типу.

Вихователь. Гроші всі приготували
І за них товар придбали.

Дидактична гра «Магазин»

Мета: навчити малят розпізнавати грошові купюри від 1 до 5 гривень та співвідносити їх з коштовністю товару.

Вихователь. Щоб штанці гарні пошити
Треба їх нам розкроїти.

Дидактична гра «Закрійник»

Мета: вчити малят економно розміщувати деталі штанців на тканині (аркуші). Ознайомити малят з лицьовою та зворотною сторонами тканини, вправляти в вирізанні ножицями.

Хід гри: діти отримують деталі-шаблони та кольорові аркуші паперу. Треба економно розмістити дві деталі на аркуші паперу, обвести олівцем та вирізати.

Вихователь. Всі деталі треба зшити,
Щоб штанці довго носити.

Дидактична гра «Швачки»

Мета: вчити малят з'єднувати деталі різними видами шнурування, розвивати дрібну моторику.

Хід гри: діти з'єднують дві деталі різнокольоровими шнурами.

Вихователь: Курка вдячна всім малятам
В Півника штанців багато!

(Організувати виставку робіт)

Пошуково-ігрова діяльність дітей - один із засобів економічного виховання

Лідія ВАССЧКІНА, вихователь

Зміни, що відбуваються в період становлення незалежної держави, вимагають нових підходів до виховання майбутніх громадян, здатних жити і діяти в умовах ринкового підприємництва.

Усім нам протягом дня доводиться вирішувати багато питань пов'язаних з економікою. І те, як ми це робимо, залежить від рівня нашої культури, уміння з-поміж інших визначати нагальні потреби, правильно організовувати своє життя й свої стосунки з людьми тощо.

Виховання економічної культури - це, зокрема, і виховання певних особистісних якостей людини, її ставлення до речей, предметів побуту, природних ресурсів (бережливість, ощадливість, дбайливість), а також ставлення до інших людей.

Стикаючись з різними поняттями економічних категорій у ранньому віці, дитина не акцентує на них свою увагу, а початкові економічні знання малюків поверхові. Тож завдання дорослих - так організувати дитячу діяльність, щоб у повсякденному житті маля не лише оволодівало новими знаннями, вміннями та навичками, а й закріплювало їх в активній діяльності. Тому слід передусім робити все можливе, аби дитина без примусу прийняла правила та умови, що діють в суспільстві щодо заощаджування часу, енергії, здоров'я тощо. Для швидкого й усвідомленого засвоєння певних економічних категорій педагоги і батьки мають ознайомлювати з ними малят під час спостережень, екскурсій, розв'язування проблем в природній або створених штучно ситуаціях. А найбільш доцільно вирішувати ці питання в процесі самостійної роботи, в грі, в пошукових операціях, що їх сплановано і підготовлено заздалегідь. Така організація нескладної пошуково-ігрової діяльності стимулює пізнавальну активність.

Завдання економічного виховання вирішуються до певної міри ще й завдяки вмілому поєднанню та висвітленню елементів тієї діяльності дорослих, яка не потрапляє в поле зору дитини, але ці знання мають відіграти в майбутньому її житті значну роль в опануванні надбань цивілізації. Проте чи завжди те, що дитина має можливість бачити на власні очі й за чим спостерігати, можна

назвати ірраціональною діяльністю? Звичайно, ні. Тож поряд із невитривалими в часі завданнями, спрямованими на оволодіння економічними знаннями, вміннями та навичками мають розроблятися та впроваджуватись довготривалі. І з малюком, що виховується в сім'ї, так само, як з дитячим колективом, слід ходити на екскурсії, прогулянки, в подорожі, використовувати відповідного змісту розповіді, робити замальовки, в дитячому колективі проводити заняття й уроки з подачею та закріпленням економічних знань.

Батькам і педагогам слід пам'ятати, що роботу з економічного виховання своїх маленьких чомусиків вони мають починати з раннього періоду їхнього життя. Адже це той період коли немає потреби перенавчати та перевиховати, - достатньо лише мудро виховувати, пропонувати дітям раціональну діяльність в усьому, що вони пізнають або вчаться, враховуючи особливості їх пізнавальної діяльності та забезпечуючи попереднє обговорення їх діяльності, зокрема доцільність і послідовність; наочна демонстрація пропонованих економічних знань; активний засвоєвально-перетворювальний та пошуково-перетворювальний аспект; цілісність та завершеність будь-якої дії.

Перші кроки в економіку

Роботу по економічному навчанню слід починати з молодшої групи, виховуючи у дітей бережливість, економність, хазяйновитість. Старших дошкільників треба знайомити з елементарними економічними знаннями, економічними термінами, переходячи від бережливості до економіки. Формуючи економічний світогляд дітей потрібно:

- дати дітям знання про те, що праця основа діяльності людини, джерело її існування;
- закріпити знання дітей щодо категорій, пов'язаних безпосередньо з працею дорослих (що стосується продуктів праці);
- ознайомити з професіями людей, що здійснюють певні операції з реалізації продуктів праці (продавець, касир, брокер, підприємець, фермер, рекламодавець, тощо);
- формувати у дітей початкові уявлення щодо фінансових категорій, як-от (гроші, ціна, вартість, кошти та ін.);
- виховувати особистісні якості дошкільнят, що так чи інакше, мають бути пов'язані з економічною діяльністю (працьовитість, ощадливість, бережливість, раціональність);
- формувати навички і звички, пов'язані з загальною вихованістю дітей та таких, що мають економічну основу, а саме: вчасно вимикати світло, воду;
- дотримуватися чистоти і ладу в приміщенні, утримувати в порядку власні речі: одяг, взуття, іграшки.

Економіка і дошкільник здаються на перший погляд далекими одне від одного. Але якщо розглядати її як галузь розумного ведення «домашнього господарства», то економіка невід'ємна від дитини з перших років життя. Необхідно рахуватися з тим, що

перше знайомство дитини з основами економічних знань відбувається в дошкільний період, коли знайомлячись з навколишнім світом, вона вперше довідується, що достаток сім'ї залежить від праці тата й мами, що є гроші, які використовуються для придбання необхідних речей у магазині.

В той же час дитина ознайомлюється з такими поняттями, як «ціна», «дорожче», «дешевше», «здача», «економія».

Цей реальний світ дитина переносить у свої ігри з ровесниками в дитячому садку, де вже сама грає ту, чи іншу роль. Але ця діяльність відбувається в умовній ситуації: діти продають, купують, але все це тільки гра.

Формувати знання про людину ощадливу, економічну, вчити правилам чесної, справедливої гри, вмінню програвати, не ображаючись на партнера. Розвивати економічне мислення дітей шляхом залучення дошкільнят у процес сюжетно-рольових та дидактичних ігор.

В своїй роботі використовую такі сюжетно-рольові ігри із циклу «Магазин»: «Магазин продуктів», «Магазин іграшок», «Магазин книжок».

Дидактичні ігри:

«Асоціації»

На картках зображено різні товари і геометричні фігури. Дітям необхідно знайти схожість і поєднати товар з відповідною геометричною фігурою.

«Ферма»

Поглибити і закріпити знання дітей про свійських тварин, їх характерні ознаки, харчування і ознайомити з роботою фермера.

«Дивовижна крамниця»

Закріпити уявлення дітей про геометричні фігури, вчити вихованців порівнювати предмети із геометричними формами.

Вихователь розкладає на столі іграшки та предмети і каже дітям, що це магазин, де продаються іграшки та різні потрібні речі. Але придбати їх можна за незвичайні монетки – круглі або квадратні. За іграшку

круглої форми слід дати круглу монету, а за квадратну - квадратну монету.

Згодом гру можна повторити в ускладненому варіанті: пояснивши малятам, що велика річ коштує дві монетки, а маленька – одну.

Сучасного дошкільника вже з перших років життя оточує економічна сфера, наповнена складними економічними поняттями та процесами. Реклама по телебаченню, розмови політиків, купівля, продаж, розподіл сімейного бюджету – ось далеко не повний перелік того, з чим доводиться стикатися дитині щодня. Саме тому основними завданнями економічного виховання є ознайомлення сучасного дошкільника з основами економіки, способами соціально-економічної поведінки, розвиток особистісних якостей, необхідних для успішної економічної діяльності.

Заняття з економіки «Гроші»

Олена СТЕПАНЕНКО, вихователь

Базова програма націлює педагогів не стільки на повідомлення дітям знань, скільки на озброєння їх досвідом пізнавальної діяльності та соціальної взаємодії.

Мета: поглибити та уточнити знання дітей про гроші, джерела їх надходження, історію виникнення, їхнє значення для людини; ознайомити з поняттям «валюта»; узагальнити уявлення дітей про гроші України; учити правилам користування грішми. Розвивати мовлення, логічне мислення, пам'ять, уяву. Виховувати ощадливість, ввічливість.

Хід заняття.

Лялька Настя розповідає, що знайшла якісь папірці та не знає, що це. Вона просить дітей їй пояснити.

Настя. Що таке гроші? Навіщо вони потрібні? Звідки беруться гроші вдома? Хто їх заробляє? Чи можуть діти заробляти гроші? Що можна купити за гроші? Звідки взяли гроші? (Відповіді дітей).

Вихователь. Чи трапляється так, що ви міняєтесь чимось між собою? У давні часи у людей не було грошей. Але у них були речі, продукти, які вони виробляли, овочі і фрукти, які вони вирощували. Люди обмінювалися між собою тим, чого в них було багато на те, чого їм не вистачало. Згадайте, чим ви міняєтесь між собою?

Згодом люди зрозуміли, що носити із собою речі, продукти, які вони хочуть обміняти, незручно, і вони почали обмінювати товар на дорогоцінне каміння: золото, срібло. Потім із цих металів почали виробляти гроші – монети.

Настя. Із чого зроблені сучасні гроші? Як вони на вигляд? Як називаються українські гроші?

Вихователь. Діти, подивіться на ці гроші. Це гривні. Із чого вони зроблені? Що на них зображено?

Гра «Купи товар»

У кожної дитини одна «купюра» в гривнях; на іграшках цінники. Дітям пропонується купити щось згідно кількості грошей.

Настя. Що таке валюта?

Вихователь. Це гроші інших держав. Гроші яких країн ви знаєте? (Відповіді дітей).

Діти роздивляються долар, євро, порівнюють їх з гривнею.

Сімейна економіка

Тетяна СПІВАК, вихователь

Економічне виховання дитини — це проблема, яка від початку цілком покладена на плечі родини. Та необхідність економічної підготовки, починаючи з дошкільного віку, викликана реформуванням освіти в Україні, згідно з яким дошкільний заклад віднесено до першої ланки освіти.

Ази сімейної економіки та господарювання діти засвоюють за зразком сімейної моделі, наслідуючи власних батьків, впроваджуючи всі набуті знання в практику. Так виховувалися безліч поколінь, але хто сказав, що зараз це підходяща «метода», чому б нам не звернутися до більш професійного, раціонального підходу в економічному соціалізуванні дитини. Слід врахувати нинішнє стрімке становлення механізмів економічних відносин, а разом з тим й утворення певного стилю економічної культури. Виходячи зі змінених економіко-соціальних умов, необхідно переглянути і розробити інші методики та напрямки навчання дітей.

Економічне соціалізування вже давно не новий термін. Відомо, що в школі у десятому класі викладається предмет «Економіка» в якому даються базові поняття та уявлення про економіку, як соціальне явище. Виникає питання, а чому тільки в школі і лише в старших класах? "Чому нікого не дивує, що, наприклад, математичне мислення ми починаємо формувати у дитини ще в 2-3 роки, а економічне — на п'ятнадцять років пізніше, тоді, коли вона вже сформувалася як особистість?

Адже дитина від самого початку не відсторонена від економічного середовища своєї сім'ї та суспільства, де має місце велика кількість економічних процесів, понять, визначень. З самого раннього віку дітки з відкритими очима заглиблюються в яскраву телевізійну рекламу і люблять її більше ніж мультики або казки. Ще не вміючи до пуття говорити, дитина просить батьків щось купити їй, коли стоїть біля вітрини магазину,

а тато з мамою несвідомо, але вже дають малюку перші уявлення про вартість («... це дорого коштує»), про гроші («...ми не заробили стільки грошей...»). Елементарні знання з економіки дитина отримує на побутовому рівні — у спілкуванні з однолітками обговорюючи свої або чужі покупки, коли чує розмову батьків про планування сімейного бюджету, абсорбуючи в собі інформацію, що надходить з телевізора.

За словами психологів та педагогів, економічне виховання дітей краще всього починати в старшому дошкільному віці. І робити це необхідно комплексно, — вихователь у дитячому садочку, а батьки вдома.

Потрібні розроблені програми, адаптовані під відповідний вік, рекомендації у проведенні занять. Орієнтир необхідно тримати не тільки на вузького фахівця-педагога, а й на батьків, які будуть займатися зі своєю дитиною вдома, проваджуючи апробацію теорії отриманої в дитячому садку. Не варто перевантажувати дитину теорією відірваною від реального життя, формування первинного економічного досвіду — головна мета в економічному вихованні дошкільника.

«Дослідники підкреслюють, що в дошкільному віці метою економічної освіти має бути тільки формування навичок економічного мислення, а не ретельне, всебічне вивчення тих чи інших економічних категорій».

Можливо, такі програми та спецкурси не повинні бути обов'язковими поки діти не досягнуть віку старших класів школи. Головне, щоб у батьків та їх дітей був вибір в літературі, в дидактичних матеріалах, в методиці роботи дитячих садків. Навіть самим ініціативним, активним і

прогресивним батькам може не вистачити знань про специфіку дитячого сприйняття. Саме фахівець порекомендує, в якому віці варто знайомити і залучати дитину до сімейних обов'язків, до управління домашніми справами, до планування сімейного бюджету. У дитячому садку формують загальні математичні поняття. Ось до цих понять можливо є доцільним вливання економіко-математичних уявлень.

Питання про економічну освіту дітей було і є актуальним. З'явилося безліч художніх творів та ігор з економічним змістом для дошкільнят та молодших школярів. На основі сучасних досліджень існують спеціальні розроблені програми, завдяки яким діти знайомляться з економічними поняттями, категоріями, законами, в яких враховуються психолого-фізіологічні особливості дошкільнят.

Дослідження останніх років, реформування освіти в Україні, соціальні чинники — все свідчить про необхідність впровадження економічної освіти саме з дошкільного віку і про створення відповідних програм в дитячих дошкільних установах — це очевидно! Адже одна тільки сім'я такий вантаж відповідальності не підніме при всьому бажанні.

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА «Крамниця музичних іграшок» для дітей середнього та старшого дошкільного віку

Анастасія КОТЕЛЬНИКОВА, вихователь

В житті кожної дитини, починаючи з раннього віку з'являються потреби. Вони пов'язані з продуктами харчування, іграшками та ін. Дитина в такому віці ще не може задовольнити свої потреби, тому в цей період життя допомагають їм батьки.

Вже у старшому дошкільному віці є поняття, такі як – праця, гроші, потреби. У вихованні дітей їх можна використовувати за допомогою різноманітних ігор, казок, щоб було більш цікавіше.

Саме тому я пропоную таку гру «Крамниця музичних інструментів», в якій розвивається любов до праці, розвиваються музичні та творчі здібності.

Мета: розвивати творчі здібності дітей засобами музичної діяльності, виховувати інтерес до елементарного музикування, бажання імпровізувати.

Атрибути: музичні інструменти (бубон, дзвіночок, барабан, балалайка та інші).

Хід гри:

Музичний керівник: (дзвонить у дзвіночок)

«Ділі-дінь, ділі-дінь,
Відкриваймо магазин!»

Щоб отримати іграшку, потрібно заграти пісеньку.

Зараз, діти, прослухайте уважно мелодію, та згадайтесь, до якого інструменту підходить ця музика.

(Звучить «Марш», в якому чітко прослуховується звук барабану).

Діти відповідають: Це марш, підходить для барабану.

Музичний керівник: Молодці, вгадали.
Хто купує барабан,

І влаштує там-та-рам.

Треба паличкою стукати,

Марш веселенький грати!

Хто барабан обирає?

Хто пісеньку заграє?

Бажаючи дитина бере інструмент і вибиває ритм маршу.

Музичний керівник: А зараз ми всі разом пограємо в гру. Називається вона «Ритмічне ехо». Наш покупець-барабанщик придумує ритмічний малюнок, а ми всі разом повторимо оплесками в долоньки. Ну все, починаємо!

Гра може повторюватись декілька разів.

Після гри покупець-барабанщик сідає на стільчик.

Музичний керівник: Діти, в нас на полицях ще багато інструментів залишилося.

Давайте будемо загадки відгадувати,
І музичні інструменти пригадувати.

Музична сторінка

Вони, як квіти називаються,
Чудовим дзвоном заливаються. (Дзвіночки)
Діти відповідають: дзвіночки

Музичний керівник: Хто дзвіночок обирає?
Хто мелодію грає?
Бажаюча дитина бере інструмент, грає мелодію і каже: «Я дзвіночок обираю і з собою забираю». Потім сідає на стільчик покупців.

Музичний керівник: Ще загадку відгадайте,
Інструмент ви пригадайте.
Барабан йому за брата,
В танці любить він кружляти:
Відбиває ритм, дзвенить
І красиво бубонить. (Бубон)

Діти відповідають: Бубон

Музичний керівник: Бубонець хто обирає?
Хто мелодію грає?
Бажаюча дитина бере інструмент, грає мелодію і каже: «Бубонець я обираю і з собою забираю». Потім сідає на стільчик покупців.

Музичний керівник: Ой же гарно вона грає,
Кожне слово вимовляє.

Хоч і має три струни,
Та співочі всі вони (балалайка)
Діти відповідають: Балалайка.

Музичний керівник: Балалайку обирай,
Веселицю заграй!

Бажаюча дитина бере інструмент, грає мелодію і каже: «Балалайку обираю і з собою забираю». Потім сідає на стільчик покупців.

Музичний керівник: Інструментів ще багато.

Треба нам на них пограти.
Їх швиденько розбирайте,
І всі разом починайте грати.

Діти беруть інструменти і по сигналу музичного керівника всі починають грати.

Якщо залишаються діти без інструментів, вони разом з усіма виконують танцювальні рухи (кружляння, пружинка, хлопки та інші), тобто складають танок.

Музичний керівник: Ділі-дінь, ділі-дінь,
Разом з дітьми: Закриваймо магазин!

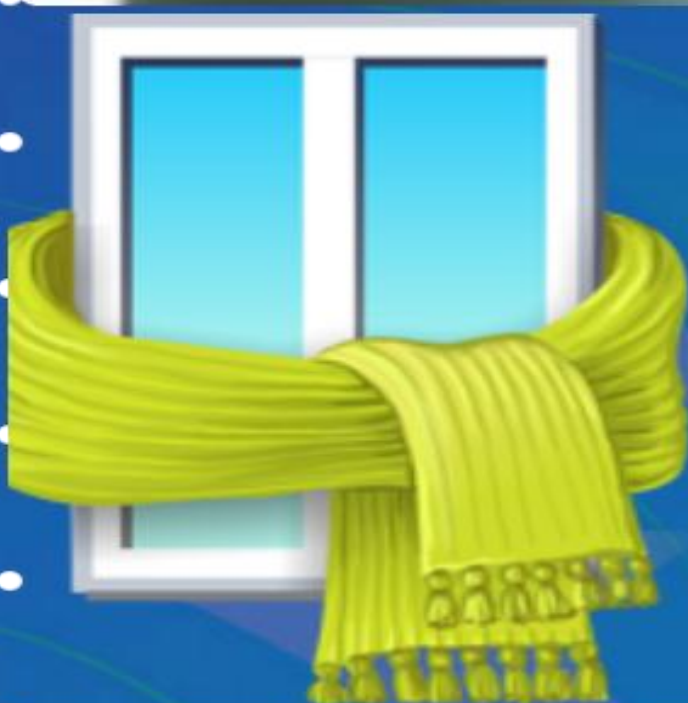

АНОНС

*Читайте в наступному номері
журналу "Ромашка" № 10*

*Тема номера:
" Патріотичне виховання
дошкільників "*

ПОЧНИ З СЕБЕ!